

VÄSTERVIKS
KOMMUN

Livskvalitet varje dag

Hållbarhetsboks slut

Godkänt av Kf 29 april 2019

2018

Sammanfattning

En hållbar samhällsutveckling med livskvalitet varje dag innebär att våra gemensamma resurser måste förvaltas på ett sätt som är långsiktigt effektivt och så robust att inte bara vi som lever här och nu, utan också kommande generationer och människor i andra delar av världen kan få en hög livskvalitet och en god miljö.

Om utvecklingen ska bli hållbar på riktigt måste vi tänka i flera dimensioner samtidigt, se helheten och förstå hur allting hänger ihop.

Västerviks kommun ingår i en allt mer globaliserad värld. Utmaningarna i hållbarhetsarbetet är till stor del globala, men lösningarna oftast lokala. Nytt för i år är att hållbarhetsboks slutet är indelat efter de 17 globala Hållbarhetsmålen, Agenda 2030:

- Ingen fattigdom
- Ingen hunger
- Hälsa och välbefinnande
- God utbildning för alla
- Jämställdhet
- Rent vatten och sanitet
- Hållbar energi för alla
- Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Minskad ojämlikhet
- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar konsumtion och produktion
- Bekämpa klimatförändringen
- Hav och marina resurser
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Fredliga och inkluderande samhällen
- Genomförande och globalt partnerskap

Hållbarhetsboks slutet för år 2018 innehåller ett antal utvalda indikatorer som sammanfattar utvecklingen inom Västerviks kommun - geografiskt och inom kommunkoncernen. Sist i rapporten finns en tabell med sammanställning av utvalda indikatorer. Dessa är med några undantag de samma som tidigare år.

Klimatförändringarna riskerar leda till översvämningar, torka och förändrade odlingsförhållanden. Den torra och varma sommaren 2018 med låga grundvattennivåer, extremt lite nederbörd och bevattningsförbud visar på sårbarheten även i den lokala livsmedelsförsörjningen.

Det råder obalans genom en sned åldersfördelning med en hög andel äldre jämfört med antalet kommuninvånare i arbetsför ålder. Den framtida demografiska utmaningen är ännu större och det gäller att försörja de allt fler äldre med en kvalitativ och kostnadseffektiv äldreomsorg. 2018 visar på en positiv befolkningsökning med 129 personer, till 36 680 vid årsskiftet.

Arbetslösheten minskade under 2018. Utbildning är en viktig nyckel till arbetsmarknaden och kvinnor har generellt högre utbildningsnivå än män. Den eftergymnasiala utbildningsnivån i Västervik har ökat till 30 % men är fortfarande ca 10 % lägre än riksgenomsnittet.

Det lokala företagsklimatet visar en kraftig försämring jämfört med förra året. Västerviks kommun har under 2018 jobbat intensivt med att förbättra klimatet för företagen med ett flertal konkreta åtgärder.

Utbyggnaden av bredband går vidare, med målet att alla hushåll och företag i kommunen, senast år 2020 ska ha möjlighet att ansluta sig. I december 2018 hade 88 % möjlighet till optofiberanslutning.

Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet. De totala avfallsmängderna minskar och andelen hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning ökar. Även kommunens egna verksamheter uppnår sorteringsmålet.

Samverkan för en bättre miljö i Östersjön är prioriterad. Tjust kustområde är ett av 20 pilotområden i landet som valts ut med särskilt fokus på minskad övergödning till kustvattnet. En framgångsfaktor är att kommunen arbetar med ett helhetsperspektiv på avrinningsområdet med lokal förankring och konkreta åtgärder både inom lantbruk, avloppshantering, dagvatten, fiske- och biotopvård.

Hållbar utveckling innebär att ta strategiska beslut som steg för steg leder mot en ökad hållbarhet. Kommunkoncernen har därför en viktig roll som föregångare i arbetet. Gemensamma målbilder som bygger på de fyra hållbarhetsprinciperna utgör ramverket. Att genomföra hållbarhetskonsekvensanalyser i beslutsprocesserna, få till en mer cirkulär ekonomi och att lokalt arbeta in Agenda 2030-målen och kommunens vision i de dagliga verksamheterna är några av verktygen.

Innehåll

Sammanfattning	2
Globala Hållbarhetsmål Agenda 2030	4
Västervik är en ekokommun	5
Vision 2030	6
Hur mäter vi hållbarheten	9
Ekologisk hållbarhet och miljömål	10
Social hållbarhet och mål för livskvalitet	11
Ekonomisk hållbarhet - hållbar tillväxt	12
Ingen fattigdom	13
Ingen hunger	14
Hälsa och välbefinnande	16
God utbildning för alla	18
Jämställdhet	19
Rent vatten och sanitet	20
Hållbar energi för alla	22
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	24
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	27
Minskad ojämlikhet	28
Hållbara städer och samhällen	29
Hållbar konsumtion och produktion	31
Bekämpa klimatförändringen	34
Hav och marina resurser	38
Ekosystem och biologisk mångfald	41
Fredliga och inkluderande samhällen	43
Genomförande och globalt partnerskap	45
Hur går vi vidare mot ett hållbart samhälle?	46
Indikatorer	48

Hållbarhetsbokslut för år 2018
Västerviks kommun, 593 80 Västervik

Tel: 0490-25 40 00
E-post: vastervik.kommun@vastervik.se
hemsida: www.vastervik.se

Produktion: Västerviks kommun
Kontakt; Gun Lindberg, Hållbarhetsstrateg, Kommunstyrelsens förvaltning
Foton och bilder: Västerviks kommun, Naturvårdsverket, Scandinav Bildbyrå, Position Västervik, Västerviks Miljö & Energi AB, Västervik Framåt, Det Naturliga Steget, Världsnaturfonden, KLT, Agenda 2030, Per Hedley Nilsen, Svenska FN-förbundet, FairTrade Sweden.
Godkänt av kommunfullmäktige 2019-04-29

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

Globala Hållbarhetsmål - Agenda 2030

Agenda 2030 för hållbar utveckling innebär att alla FN:s medlemsländer förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030.

Nyckeln till hållbarhet är att se ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner som sammanlänkade. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt effektivt och så robust att inte bara vi som lever här och nu, utan också kommande generationer och människor i andra delar av världen kan få en hög livskvalitet och en god miljö.

Agenda 2030 innehåller 17 mål, 169 delmål och 230 indikatorer. De globala målen bygger på en hållbar tillväxt som håller sig inom planetens gränser. För att få till en hållbar utveckling krävs ett helhetsgrepp och ett engagemang från alla nivåer i samhället. Utmaningarna i hållbarhetsarbetet är till stor del globala, men lösningarna oftast lokala.

*Utmaningarna är
till stor del globala
men lösningarna är
oftast lokala*

Västervik är en Ekokommun

Västerviks kommun är medlem i Sveriges Ekokommuner, som är en samarbetsorganisation som arbetar strategiskt och systematiskt för hållbar utveckling.

”Eko” står för att ekonomisk utveckling och ekologisk balans ska förenas i en och samma utvecklingsstrategi. Ett hållbart samhälle grundar sig på de fyra hållbarhetsprinciperna vilka visar vad som krävs för att utvecklingen ska bli hållbar. Det innebär att:

Inte utsätta naturen för systematisk

1... koncentrationsökning av ämnen från berggrunden

Principen innebär att vi ska sträva efter att minska spridning och nyanvändning av material som hämtas ur berggrunden, exempelvis tungmetaller och olja. Detta kan ske genom att minska användningen av dessa ämnen och samtidigt öka återanvändningen av de ämnen som redan finns i samhället.

2... koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion

Principen innebär att vi ska arbeta för att minska miljöpåverkande utsläpp från samhällets produktion och energianvändning. Detta kan exempelvis ske genom att minska kemikalieanvändningen, öka vår återvinning och källsortering och sträva efter att minska förorenande utsläpp till luft och vatten.

3... undanträngning med fysiska metoder

Principen innebär att vi inte ska använda våra resurser i en snabbare takt än vad naturen hinner återskapa dem. Vi ska till exempel undvika att avverka mer skog eller fiska mer än vad som motsvarar återväxten. Det innebär också att vi ska undvika olika former av manipulation av ekosystemen, såsom att ändra grundvattenflöden, skapa jorderosion eller att asfaltera över bördig jordbruksmark.

4. Det finns inga systematiska hinder för människors:

Integritet - vilket innebär att ställa etiska krav på att individens grundbehov blir tillfredsställda och inte utnyttjade

Inflytande - vilket innebär att individerna har rätt att uttrycka sin mening, d.v.s. yttrandefrihet

Kompetens - vilket innebär att säkerställa att tillräckliga resurser avsätts för utbildning och andra källor till kontinuerlig personlig och yrkesmässig utveckling.

Mening - vilket innebär att förmedla en generell känsla av syfte och mening genom att säkerställa det ärliga uppsåtet i motiv och handlingar

Opårtighet - vilket innebär att bekräfta att alla människor har samma rättigheter och har lika värde

SVERIGES EKOKOMMUNER

Ett hållbart samhälle grundar sig på de fyra hållbarhetsprinciperna

Vision 2030 - Livskvalitet varje dag

Västerviks kommuns vision om framtiden är ett samhälle där livskvalitet står i fokus varje dag. Visionen innehåller åtta målbilder med prioriterade inriktningsområden till år 2030.

Samverkan och innovation - för en tryggad välfärd

Våra demografiska och geografiska förutsättningar innebär att allt färre medborgare ska försörja allt fler i en relativt gles region långt ifrån de expansiva storstäderna. Detta ställer särskilda krav på innovation, samverkan samt smarta och hållbara lösningar för vår kommunala verksamhet. För att behålla en tryggad välfärd med bra skola, vård och omsorg som ger livskvalitet varje dag behöver kommunen en ekonomi i balans, professionella ledare och medarbetare. Tillsammans förstår vi och tar oss an framtidens utmaningar:

- Ökad samverkan inom kommunen och samverkan med andra kommuner.
- Ökad samverkan mellan kommun, näringsliv, medborgare och ideella krafter.
- Ökat antal innovativa lösningar för hållbar samhällsbyggnad.

Kommunikationer - Närmare varandra och omvärlden

Det är långt till större städer och vi behöver till viss del utvecklas på egen hand. För att få en gynnsam utveckling behöver vi också kunna ta del av och kommunicera med omvärlden både fysiskt och digitalt. Vi jobbar ständigt för att förbättra kommunikationerna med kortare restider inom och utanför kommunen, en hållbar och tillgänglig kollektivtrafik samt en bra och heltäckande digital infrastruktur. Detta skapar möjlighet till en utvidgad arbetsmarknadsregion. Förbättrade kommunikationer skapar livskvalitet och bygger förutsättningar för fortsatt utveckling på kort och lång sikt:

- Förkortade restider och goda pendlingsmöjligheter inom kommunen, och även till och från kommunen.
- Väl fungerande, tillgängliga och hållbara kommunikationer såväl på land som på vattnet. Detta gäller både kollektivtrafiken och den fysiska- och digitala infrastrukturen.

En attraktiv och trygg kommun där människor vill bo, jobba och leva

Västerviks kommun erbjuder ett attraktivt boende och livskvalitet nära natur och skärgård. För att möta upp mot framtida utmaningar behöver vi ett brett utbud av arbeten och möjligheter till stimulerande och varierad fritid. Vår goda service, bra bemötande och professionalism skapar delaktighet och gemenskap. För att lyckas skapar vi en starkare vikaänsla i hela kommunen som präglar samverkan mellan kommun och medborgare, mellan land och stad samt inom näringslivet. Genom att skapa en attraktivare och mer händelserik kommun för våra invånare får vi också en intressant och roligare kommun för de som besöker oss:

100 % av länstrafikens bussar drivs med

*Visionen om framtiden
är ett samhälle där
livskvalitet står i fokus
varje dag*

- Skapa en attraktiv och trygg kommun med bred service vars främsta uppgift är att finnas till för sina medborgare.
- Professionellt bemötande och service som genomsyrar hela kommunorganisationen.
- Breddat utbud av bostäder som ger alla möjligheter till ett bra boende i hela kommunen.
- En starkare vi-känsla som präglar samarbetet inom hela kommunen.
- Det goda ledar- och medarbetarskapet skapar attraktiva arbetsplatser och goda ambassadörer.

Vi visar vägen mot en hållbar miljöutveckling

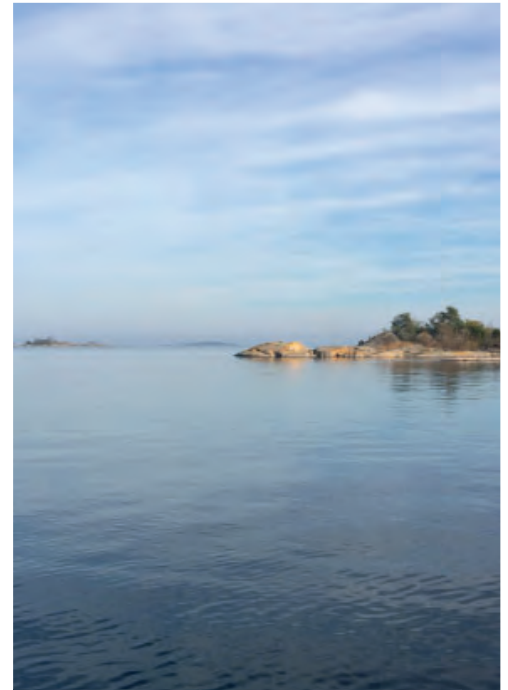
En god miljö med rent vatten, hållbar dricksvatten- och energiförsörjning, frisk luft att andas och en levande natur är en viktig del av vår livskvalitet. Vi tar klimathotet på största allvar och använder miljövänliga alternativ och giftfria kretslopp i stort och smått. Vi är en Ekokommun som visar vägen, ställer krav på och utbildar våra företag och invånare för att minska miljöpåverkan. I Västerviks kommun är vi särskilt beroende av att ekosystemen i Östersjön är i balans. Vi behöver investera ytterligare i miljöteknik och bättre främja ett hållbart företagande vad gäller tillverkningsindustri, gröna näringar och i tjänstesektorn. I första hand väljer vi miljövänliga, lokala alternativ som också bidrar till en cirkulär ekonomi med lokala kretslopp. Så visar vi vägen mot ett hållbart samhälle:

- Vi använder förnyelsebara energiformer och byggnadsmaterial med hög energieffektivitet.
- Våra ekosystem är livskraftiga och vi har utvecklat giftfria kretslopp. Det som produceras kan användas, återanvändas eller återvinnas med minsta möjliga resursförbrukning och miljöpåverkan.
- Vi är drivande i det gemensamma arbetet att skapa och bevara en levande Östersjö med ekosystem och livsmiljö i balans.
- Genom kunskapsutveckling, miljöteknik, och nytänkande har förutsättningar utvecklats för lokala företag baserade på förnybara råvaror. Detta bidrar till utvecklingen av en cirkulär ekonomi.

Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun

Vi har vår natur, vår kunskap och kreativitet som främsta resurser. Det möjliggör en växande besöksnäring och ett entreprenörskap som bildar ett varierat, hållbart och välmående näringsliv. För att ytterligare höja innovationsnivån och entreprenörskapet samarbetar vi med högre utbildning och forskning vid flera av landets högskolor och universitet. Vid sidan av näringslivet måste det även finnas en stark och välmående offentlig sektor med hög kompetens och ett engagerande ledarskap och professionella medarbetare. Västerviks kommun behöver en bred arbetsmarknad som matchar många olika typer av kompetenser som välkomnar alla typer av människor:

- En kreativ kommun med ett hållbart och varierat näringsliv, hög sysselsättningsgrad, god tillväxt, tillgång till kompetenta medarbetare.
- Här är det attraktivt och enkelt att starta, driva och utveckla företag.
- Vi tar tillvara och utvecklar de unika möjligheterna som finns inom kommunen för att främja besöksnäringen, och tryggar en god tillgänglighet till natur och skärgård.
- Utvecklad samverkan mellan destinationer inom kommunen och i närområdet.

Närheten till Östersjön innebär ett stort ansvar men också stora möjligheter

*Vision 2030 för
Västervik antogs av
kommunfullmäktige
2017*

I Västerviks kommun finns ett brett utbud av sport- och fritidsaktiviteter för alla åldrar

Kommunkoncernen har en viktig roll som föregångare i arbetet för en hållbar utveckling i hela Västerviks kommun.

Utbildning och kompetens i toppklass

Förskola, skola och fortbildning är kommunens viktigaste verktyg för att säkerställa framtidens kompetensförsörjning och skapa välmående, framgångsrika medborgare, företag och arbetsplatser. En bra och trygg förskola och skola ger lust att lära samt livskvalitet för både barn och föräldrar, men också för alla andra som bor i kommunen. Västerviks kommun ska ligga i topp vad gäller kvalitet på utbildningen. Det ska mätas både i resultat och i hur barn, elever och föräldrar upplever våra verksamheter. Bättre möjligheter måste också ges till vidare studier på alla nivåer under hela livet:

- Genom att alla barn, elever och studerande känner lust att lära och når målen tar vi ansvar för kommunens framtid och utveckling.
- Vi främjar det livslånga lärandet genom att vi har utbildning och fortbildning i toppklass, där hänsyn tas både till individens och till de lokala och regionala arbetsgivarnas behov.
- Genom nära samverkan med högskolor och universitet ges möjligheter att studera vidare inom de flesta områden utan att behöva flytta.

En rik och varierad kultur och fritid

Livskvalitet är också att utvecklas och stimuleras genom ett brett kultur- och fritidsliv. Det är viktiga motorer i besöksnäringen och inte minst för kommuninvånarnas välbefinnande och utveckling. Kultur föder öppenhet, kreativitet och innovation, som på sikt stärker kompetensen på många plan, både privat och i arbetslivet. Kultur tillsammans med ett öppet idrotts- och föreningsliv främjar också integration, delaktighet, nyföretagande och i övrigt en demokratisk utveckling. Vi uppmuntrar och stöttar våra ideella krafter i deras insatser:

- Vi har ett rikt kultur- och föreningsliv med många goda mötesplatser för både barn, ungdomar och vuxna.
- Det finns ett brett utbud av fritidsaktiviteter, kultur och nöjen hela året i hela kommunen.

Alla är delaktiga och känner trygghet

Västerviks kommun visar vägen genom att ligga i framkant vad gäller integration, jämställdhet och likabehandling. Det är en förutsättning för demokratin och säkerställer livskvalitet varje dag för alla kommuninvånare. Vi har också informationsytor, trygga mötesplatser och arenor som skapar delaktighet i kommunens utveckling. Vi verkar för att skapa trygga kommuninvånare som alla har likvärdiga möjligheter att utvecklas och verka till sin fulla kapacitet:

- God tillgång till information och mötesplatser i kommunen som bidrar till ett stort engagemang i kommunens utveckling.
- Vi har trygga kommuninvånare som alla har likvärdiga möjligheter att utvecklas och verka till sin fulla kapacitet.
- Ett gott integrationsarbete som skapar delaktighet och samhörighet.

Hur mäter vi hållbarheten?

Hållbarhetsboks slutet sammanfattar ett antal indikatorer som beskriver läget i Västerviks kommun under 2018.

Västerviks kommun har sedan 2006 redovisat sammanhållna Hållbarhetsboks slutet med uppföljning av miljömål, folkhälsomål och ekonomiska hållbarhetsmål i ett och samma dokument. Hållbarhetsindikatorerna hjälper oss att göra en analys av situationen i Västerviks kommun i förhållande till omvärlden och ska fungera som underlag till nya målformuleringar och prioriteringar. Indikatorerna är temperaturmätare som visar om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt.

Vid val av indikatorer har en avvägning gjorts för att få en så bred bild som möjligt av vilka faktorer som kan ha betydelse för kommunens utveckling ur ett hållbarhetsperspektiv. Nytt för i år är att Rådet för kommunala analyser (RKA) har sammanställt ett antal nyckeltal i Kolada, till stöd för kommunernas arbete med Agenda 2030. Nyckeltalen är kopplade till FN:s globala mål för hållbar utveckling. Indikatorerna kommer från officiell statistik som Statistiska Centralbyrån (SCB), Folkhälsomyndigheten, Tillväxtverket eller Naturvårdsverket. Andra lmer lokala uppgifter härrör från regional miljöövervakning, Energikontor Sydost, Västervik Framåt, kommunala enkäter eller sammanställningar inom de kommunala förvaltningarna. Tyvärr finns en stor eftersläpning i delar av den officiella statistiken, i synnerhet inom energi- och klimatsektorn. Uppgifterna gäller för 2018 om det inte finns något annat årtal angivet.

Sist i rapporten finns en tabell med utvalda indikatorer. Trender och måluppfyllelse för indikatorerna redovisas med symboler i olika färger. Trenden visar om utvecklingen går åt rätt håll. Trenderna avser utvecklingen under en längre period - minst 3-5 år eller mer. Små variationer mellan ett år till ett annat räknas inte som en trend. Måluppfyllelsen visar om vi uppnått målet inom målets tidsram. Exempelvis att till 2020 ska utsläppen av växthusgaser ha minskat med 40 % räknat från 2009. För några indikatorer finns inte något uttalat mål annat än maximal förbättring som t.ex. valdeltagande.

Västerviks kommun redovisar årligen 12 Gröna nyckeltal till Sveriges Ekokommuner. Dessa presenteras i samarbete med Miljöbarometern på ekokommunerna hemsida för jämförelse med de övriga 100 ekokommunerna i landet (www.sekom.se). De Gröna nyckeltalen betecknas i denna rapport med (GN). Vissa nyckeltal är inte uppdaterade för 2018 utan blir officiella först senare under året.

Nyckeltalen/indikatorerna kommer från officiell statistik.

Indikatorerna är temperaturmätare som visar om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt.

Ekologisk hållbarhet och miljömål

Vi är beroende av naturen för vår överlevnad. Vi behöver rent vatten, frisk luft och vi måste kunna odla mat. Klimatförändringar, spridning av gifter, övergödning är några av de utmaningar vi har.

Sveriges miljömål är beslutade av riksdagen och är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala målen för hållbar utveckling som ingår i Agenda 2030.

För att lösa miljöproblemen till år 2020 ska följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt

Miljökvalitetsmålen och etappmålen i miljömålssystemet följs årligen upp på nationell och regional nivå genom ett hundratal indikatorer. Syftet med miljömålen är att de ska vara vägledande för allt miljöarbete, för regeringen och myndigheter samt övriga aktörer. Miljöbalkens regelverk är ett av de styrmedel som kommunen använder för att nå miljökvalitetsmålen. I miljöbalken finns även ett antal miljökvalitetsnormer som anger lägsta godtagbara miljö kvalitet. Kommunens miljö tillsyn är en viktig del av miljömålsarbetet.

Under 2015 antog länsstyrelsen i Kalmar län ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen som gäller perioden 2015 - 2020. Trots goda ambitioner bedömer länsstyrelsen i 2018 års uppföljning av miljömålen att det inte är möjligt att nå miljömålen till år 2020. Det krävs kunskap, attitydförändringar och samarbete för att påverka utvecklingen inom många viktiga områden. I Västerviks kommun finns sedan 2001 en Miljöstrategi/Agenda 21 med lokala mål som utgår från de nationella miljökvalitetsmålen.

Utvecklingen av miljöarbetet går åt rätt håll exempelvis när det gäller luftkvalitet och försurning men åt fel håll för ekosystemens återhämtning och bevarandet av biologisk mångfald, trots nationella och internationella insatser.

*Kommunens miljö tillsyn
är en viktig del av
miljömålsarbetet*

Social hållbarhet och mål för livskvalitet

Det ska finnas plats för alla – oavsett kön, ålder och ursprung. Vi måste få känna oss trygga och det ska finnas platser där vi kan träffas och umgås.

Den sociala dimensionen handlar om människor och våra inbördes relationer. Ett socialt hållbart samhälle vilar på en demokratisk värdegrund där hälsa, delaktighet och trygghet fokuseras. Social hållbarhet handlar också om kultur och att skapa goda mötesplatser för kommuninvånarna. En åldrande befolkning, migration, urbanisering, utflyttning till större städer och skillnader i hälsa mellan olika grupper innebär stora utmaningar för samhället.

Indikatorerna i Hållbarhetsboks slutet beskriver bland annat kommuninvånarnas delaktighet, trygghet, uppväxtvillkor, utbildningsnivå och hälsotillstånd.

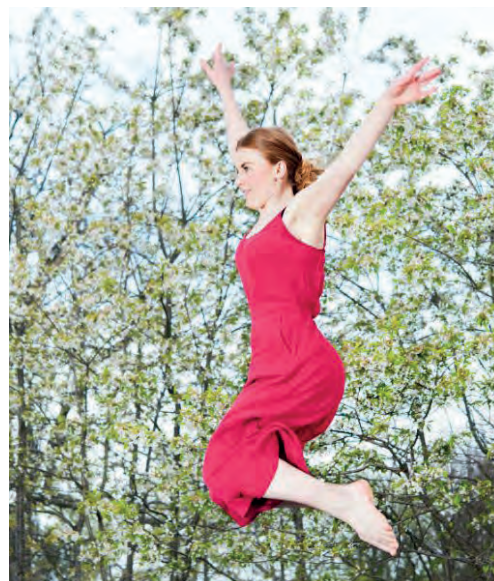
I juni 2018 antog riksdagen ett nytt övergripande mål och en ny målstruktur för folkhälsopolitiken. Genom att stärka jämlikhetsaspekten i folkhälsomålet, samt att renodla antalet målområden, är syftet att bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. 11 mål minskade till 8.

Förebyggande insatser för en god folkhälsa liksom tillgång till hälso- och sjukvård och stabila hälsosystem är en integrerad del av Agenda 2030. En god hälsa är därför också avgörande för att samtliga mål i agendan ska kunna uppnås. Sett ur ett globalt perspektiv är folkhälsan i Sverige god och i flera avseenden blir den bättre. Samtidigt är hälsan inte jämnt fördelad i befolkningen och ojämlikheten i hälsa mellan vissa grupper ökar. Att arbeta för en bättre folkhälsa handlar om att arbeta strukturellt med livsvillkor och levnadsförhållanden, och samtidigt kompensera för dessa förhållanden genom hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.

I Kalmar län finns en gemensam strategi för att främja folkhälsan. Strategins syfte är "att visa hur prioriteringarna på lokal nivå ska ligga till grund för bildandet av fokusområden på länsnivå". I folkhälsoplanen för Västerviks kommun prioriteras fyra målområden;

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel
- Ökad fysisk aktivitet

Under 2018 har ett arbete pågått för att ta fram en ny Folkhälsostrategi. Genom "Utskottet för folkhälsa och samhällsskydd" har kommunen ett forum som behandlar alla frågor som rör folkhälsa, internt skydd, olyckor, brottslighet, krisberedskap och räddningstjänst.

De sociala indikatorerna sätter människan i fokus.

Folkhälsomyndigheten

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Alla människor har rätt till ett bra liv med arbete, hälsa och möjlighet att påverka vad som händer.

Ekonomisk hållbarhet - hållbar tillväxt

Trygghet och välfärd kväver en ekonomi i balans. Det måste finnas förutsättningar att starta och utveckla företag. Men det får inte ske på bekostnad av andra människors hälsa eller på miljön.

Kommunen har tydliga mål för att skapa hållbar tillväxt och att näringslivet ska utvecklas i syfte att öka sysselsättningen i kommunen. Näringslivsstrategin för Västerviks kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision 2030, regionens utvecklingsstrategi samt näringslivets och vår omvärlds utveckling och trender.

"Samverkan leder till arbete" är ett projekt i kommunens som syftar till att få fler kvinnor och män i sysselsättning som jobb, studier eller närmare arbetsmarknaden

Näringslivets utveckling är starkt förknippad med infrastruktur och kommunikationer, men också förutsättningarna att kompetensförsörja näringslivet med rätt arbetskraft. Då gäller det både vilka utbildningar som erbjuds i kommunen och kommunens attraktivitet för inflyttning.

Konkurrenskraftiga företag kännetecknas av att de är innovativa, effektiva och jobbar smart. Att tänka nytt och att förnya sig är avgörande för att företag ska klara sig över tid, vara en del av en hållbar utveckling och kunna möta morgondagens konkurrensvillkor i en global ekonomi.

- En inkluderande tillväxt motverkar ojämlikhet och utanförskap och möter sociala utmaningar med nya lösningar och entreprenörskapet som verktyg.
- En grön tillväxt ser nya förutsättningar för näringslivet och möter samtidigt miljöutmaningar genom smarta lösningar som stärker både miljö och ekonomi.
- Om livskvalitet är det övergripande syftet för tillväxtarbetet sätter miljön gränser för resursuttag och utsläpp. Tillsammans skapar de ett avgränsat handlingsutrymme.

Hållbar produktion innebär inte bara miljöfördelar utan ger även möjligheter till ökad konkurrenskraft

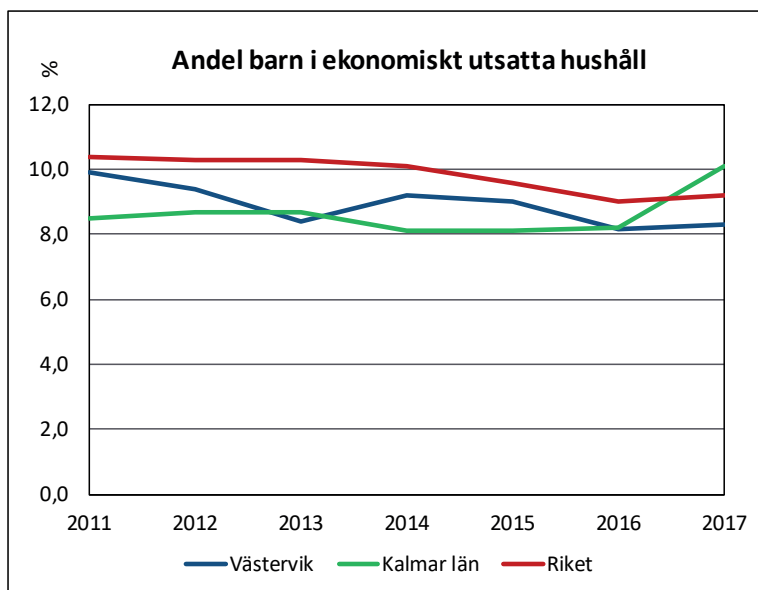

Ingen fattigdom

Kommunens ansvar för socialt stöd och omsorg innebär att de som lever i den största ekonomiska utsattheten kan få hjälp att ta sig ur den.

Försörjningsstöd är en tillfällig ekonomisk hjälp

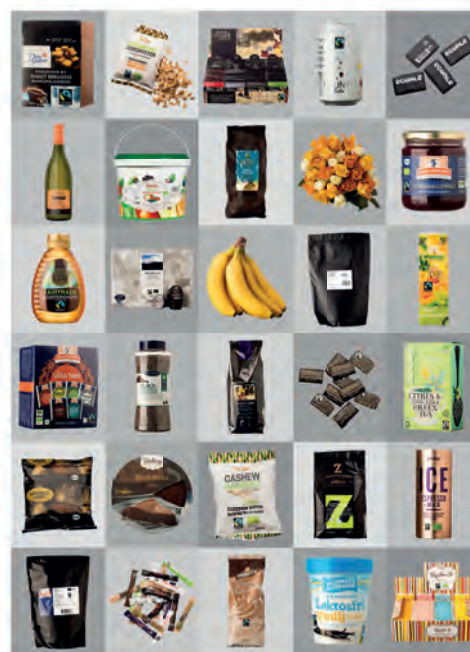
Det är ett sista alternativ då alla andra möjligheter till egen försörjning är uttömda. Brist på pengar kan skapa social isolering, inte minst för barnfamiljer eftersom bland annat fritidsaktiviteter medför kostnader och barnen får svårare att delta i aktiviteter tillsammans med sina kompisar. Enligt Socialstyrelsens "Öppna jämförelser" bodde 7,8 % av barnen i hushåll som hade försörjningsstöd under 2017. Under 2018 fanns totalt 424 barn i hushåll i Västerviks kommun som var aktuella för försörjningsstöd. Det är 5,7 % av åldersgruppen mellan 0-19 år.

Antal invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll dividerat med totalt antal invånare 0-19 år x 100. Källa: Kolada/SCB.

Rättvis handel kan minska den globala fattigdomen

Världsfattigdomen har halverats sedan 1990-talet men fortfarande lever ca 700 miljoner människor i extrem fattigdom. Genom medveten konsumtion och internationell handel kan man som konsument ge odlare och anställda möjligheter att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Varor som kallas "Etiskt märkta" kan ge förutsättningar för odlarna att ta större kontroll över förädlingen av råvaran, göra sig mer oberoende av mellanhänder och på sikt öka sin försörjning ytterligare. På den svenska marknaden finns tusentals etiskt märkta produkter som; kaffe, te, choklad, socker, bananer och glass, juice, vin, rosor och bomullskläder. En stor andel av det som är Rättvisemärkt är också ekologiskt odlat. 2018 var 3,7 % av alla livsmedelsinköp inom Västerviks kommunkoncern etiskt märkta. Det är en minskning med 1 % sedan 2017.

Exempel på etiskt märkta produkter

Andelen barn som lever i familjer med försörjningsstöd minskar

Ingen hunger

Målet innebär att avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Sårbar livsmedelsförsörjning

Extremväder, främst torka och översvämningar, till följd av ett förändrat klimat är enligt FN en av de främsta anledningarna till missväxt och svält. Samtidigt blir vi fler och fler människor på jorden, och vi behöver alla tillgång till tillräcklig och näringsriktig mat.

Extremväder med för lite eller för mycket nederbörd vid fel tillfälle ger minskade skördar

Den torra och varma sommaren 2018 visar även på sårbarheten i den inhemska livsmedelsförsörjningen. Enligt Jordbruksverket har torkan påverkat jordbruket i stor omfattning. Skördarna av spannmål, oljeväxter och grovfoder blev avsevärt lägre än normalt. Vallskörden blev ca 37 % lägre i Kalmar län.

2017 antogs en nationell livsmedelsstrategi som inkluderar hela livsmedelskedjan för att skapa långsiktiga förutsättningar - hela vägen från vetet på åkern till tallriken i hemmet, i skolan, på restaurangen och ut i världen. Målet är att producera mer svenska livsmedel. År 1990 importerades 12 % av alla varor som direkt konkurrerar med det svenska jordbruket, som ost och kött, 2017 var andelen 31 %. Totalt importerades under år 2017; 48 % av all mat.

Livsmedelsstrategin ska också leda till såväl ökad andel närproducerat, ekologisk produktion och konsumtion av livsmedel samt bättre möjligheter för konsumenter att göra medvetna val.

Lokala livsmedelsleverantörer

I Kalmar län finns en regional livsmedelsstrategi som har som mål att fler människor ska välja livsmedel från Kalmar län. Utgångspunkten är att med en stärkt konkurrenskraft i hela livsmedelskedjan skapas fler jobb, hållbar tillväxt och värden som öppna landskap och en levande landsbygd. Det innebär en ökad och hållbar produktion av mat.

Västerviks kommun har avtal med leverantörer i Kalmar län och har möjlighet att köpa potatis från Axelssons i Aby, nötkött från Dacke-bygdens kött och fläsk från Glada Utegrisar. Under 2018 utgjorde närmare 5 % av totala inköpskostnaden av livsmedel från dessa leverantörer. Andelen svenskt kött av kommunens inköp har ökat de senaste åren och var 91 % under 2018.

Den torra sommaren 2018 visar på sårbarheten i vår livsmedelsförsörjning

Minskat matsvinn

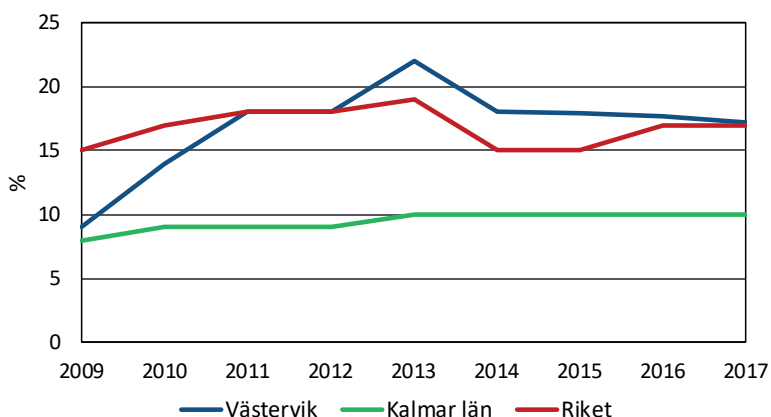
Enligt SCB slängs ca en halv miljon ton ätbar mat och dryck i sopor och hålls ut i avlopp i svenska hushåll varje år. Det innebär att drygt 50 kilo mat och dryck per person kastas i onödan. Kommunens mål är att matsvinnet ska ligga på en nivå under 20% per serverad portion. Under 2019 kommer kostverksamheten tillsammans med Västerviks gymnasium ingå i projektet "Hållbara skolmåltider genom digitalisering" för att skapa förutsättningar för att utveckla och förbättra måltidsverksamheten. Ett exempel är användning av en app i mobilen som låter eleverna välja maträtt i förväg och att ge återkoppling efteråt.

Hållbart jordbruk

Ekologisk odling syftar till ett naturanpassat jordbruk utan syntetiskt framställda mineralgödselmedel och kemiska bekämpningsmedel. Kretsloppstänkande och strävan efter ett kulturlandskap med stor artrikedom och biologisk mångfald är några av målsättningarna. Odlingslandskapet har under de senaste decennierna genomgått stora förändringar. Det nationella målet är att 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030, enligt Sveriges livsmedelstrategi.

Andel ekologiskt odlad åkermark

Vasskörd vid Loftaån

Ekologiskt odlad åkermark som omfattar arealer jordbruksmark som brukas med ekologiska produktionsmetoder dividerat med total areal åkermark, andel (%). Källa: Kolada/Jordbruksverket.

Vass skördades som nödfoder/stödfoder vid Loftaån

Den torra sommaren ledde även till en efterfrågan på att ersätta djurfoder (ensilage) med vass. I slutet av augusti 2018 skördades 1000 ton vass vid Loftaån på en areal av 15 hektar som en del av projekt Loftaån. Från början var syftet enbart att ta bort vassen för att minska övergödningen i kustvattnet. Men vassen kunde även användas som nödfoder. Vassen balades in för att användas till djurfoder under kommande vinter.

Nästan hälften av all mat vi äter i Sverige är importerad

3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Hälsa och välbefinnande

En god hälsa är betydelsefull för en hållbar utveckling. Regelbunden fysisk aktivitet främjar både hälsa och välbefinnande och har en sjukdomsförebyggande effekt.

Ökade skillnader i hälsa mellan olika grupper och regioner

Under en lång tid har folkhälsan i Sverige förbättrats kraftigt utifrån ett befolkningsperspektiv. Enligt "Öppna jämförelser för folkhälsa" skattar 70 % av de svarande i kommunen sin hälsa som god. Medellivslängden ökar och 2018 var den 84 år för kvinnor och 80 år för män. Totalt sett mår många allt bättre, men ojämlikheten i hälsa består och har i vissa fall ökat mellan olika socioekonomiska grupper, samt mellan regioner och mellan kommuner.

Ohälsotalen är ett mått på antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, förtidspension och sjukbidrag från socialförsäkringen. Ohälsotalen innehåller inte dagar med sjuklön från arbetsgivare. Kvinnor har ett betydligt högre ohälsotal än män.

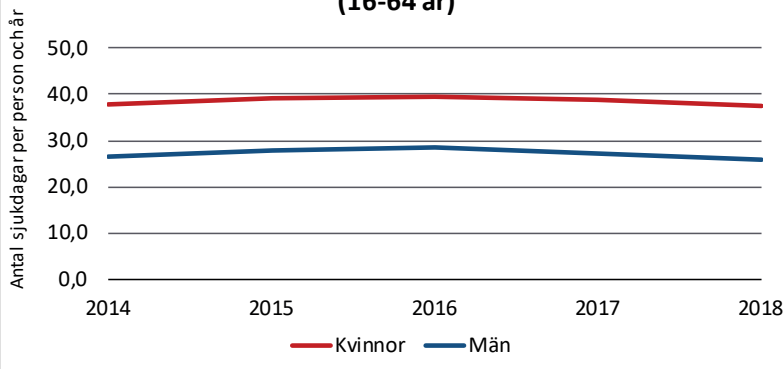
Öppna jämförelser
folkhälsa 2019

Folkhälsomyndigheten

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Ohälsotal för kvinnor och män i Västervik kommun
(16-64 år)

Ohälsotal för kvinnor och män i Västerviks kommun (Försäkringskassan 2019)

Tobaksfri Utmaning

Cirka 90 % av de som drabbas av lungcancer i Sverige är rökare. I Sverige har det skett en halvering av andelen dagligrökare mellan åren 1999 och 2015. Rökfri arbetstid infördes under 2018 för samtliga medarbetare vid Västerviks gymnasium och Vuxenutbildningen.

Västerviks kommun är tillsammans med Vimmerby en av två pilotkommuner i projektet "Tobaksfri Utmaning". Tobaksfri Utmaning bygger på en metod där DU tackar JA! till att vara tobaksfri och alla de fördelar det ger, med fokus på smarta val och hälsa. Tobaksfri Utmaning riktar sig till elever som går på gymnasiet. I Västerviks kommun har Västerviks Gymnasium och Gamlebygymnsiet antagit utmaningen.

Ca 70 % av kommuninvånarna uppskattar sin hälsa som god.

2017 års rapport från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings (CAN) enkät till länets nionde klassare och i årskurs två på gymnasiet pekar på en oroande utveckling. Kommunens niondeklassare hade mer än fördubblat sin årskonsumtion av alkohol jämfört med 2015 och låg över genomsnittet för riket. Även gymnasieelevernas alkoholkonsumtion låg något högre än genomsnittet. Narkotikaanvändningen bland niondeklassare ligger nära snittet för länet, och riket. Gymnasietvåorna ligger något lägre än snittet för riket men lägre än i länet. Elever i årskurs nio röker mindre än genomsnittet för länet men något mer än snittet för hela riket. Fler elever i gymnasiets årskurs två röker jämfört med i länet och i riket.

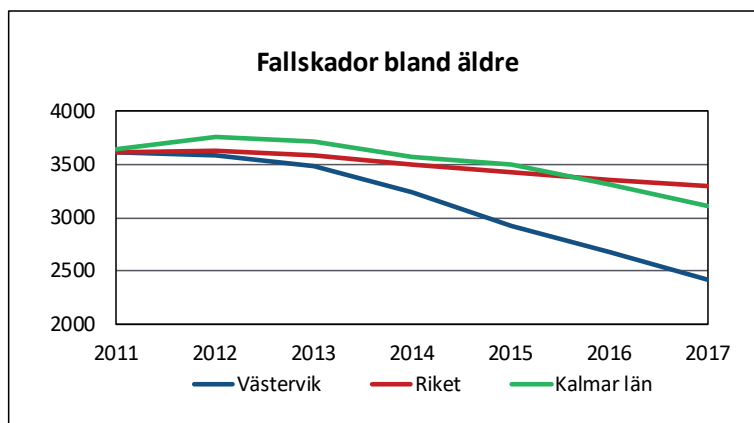
I kommunen finns goda möjligheter till ett rikt friluftsliv

Barn och ungas psykiska hälsa

Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Antalet barn och unga som får vård för psykisk hälsa fortsätter att öka och det är vård för depressioner och ångestsjukdomar som ökar mest. De ensamkommande flyktingbarnen/ungdomarna etableras nu som en ny målgrupp i det dagliga arbetet för IFO liksom för kommunen i sin helhet. Gymnasieskolan har under hösten 2017 initierat ett samarbete med socialtjänst, räddningstjänst och polis kring kriminella ungdomar/elever.

Fallskadorna minskar

Västerviks kommun har som mål att minska fallriskerna. De senaste tre åren har erbjudit gratis halkskydd till sina medborgare över 65 år. Att dela ut gratis halkskydd till äldre är en del i arbetet att uppnå målet. Även Bostadsbolagets "fixartjänst" är ett led i arbetet med att minska fallskador bland äldre och funktionshindrade.

Genomsnittligt antal slutenvårdtillfällen till följd av fallolyckor bland individer 65 år och äldre, antal /100 000 invånare. Källa: Kolada/Patientregistret, Socialstyrelsen.

Halkskydd minskar risken att ramla

Möjligheter till fritidsaktiviteter

Utegym har under året byggts i Gunnebo och Loftahammar. Förbättring av underlag och utbyte av belysning har skett på motionsspåren i Ankarsrum, Blackstad, Loftahammar och Västervik. Investering har även gjorts i belyst konstsnöanläggning med spontanytor för fotboll på Ernebergsfältet i Gamleby.

Fallskador bland äldre har minskat med nästan 50 %

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA

God utbildning för alla

Målet innebär att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Ökad eftergymnasial utbildningsnivå

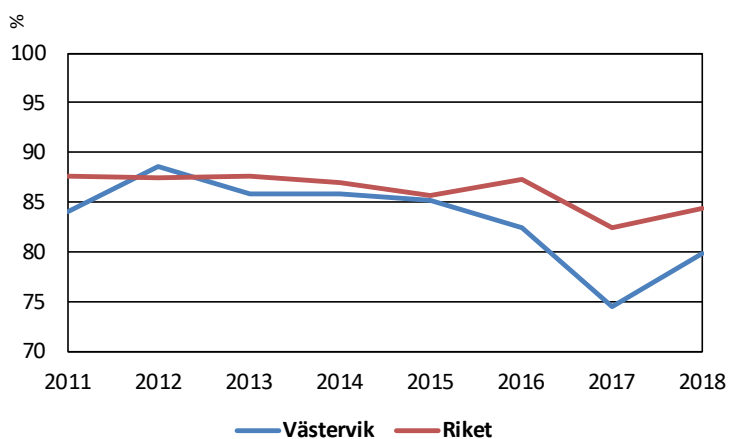
Utbildning en viktig nyckel till arbetsmarknaden och kvinnor har generellt högre utbildningsnivå än män. Den eftergymnasiala utbildningsnivån i Västervik har ökat till 30 % men är fortfarande ca 10% lägre än riksgenomsnittet. Vid Campus i Västervik erbjuds högre utbildning inom lokalt efterfrågad kompetens som t.ex. sjuksköterskeprogram, socialpedagog, förskollärare och ingenjörsprogram. Forskning, utbildning och utvecklingsverksamhet har påbörjats vid Campus och forskning kring landsbygdskunskap och unga pågår. Antal heltidsstuderande uppgår till 450 studenter.

Ökad behörighet till gymnasiet

Andelen elever behöriga till nationellt gymnasieprogram var vid vårterminen 77,8 % (exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund 83,5 %). Västerviks kommuns elever har också en ökande behörighet till yrkesprogram och andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen har även den ökat. Det genomsnittliga meritvärdet för slutbetyget i åk 9 baserat på 17 ämnen var 217,4. (exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund 225,8)

Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram

Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram.
Källa Kolada/SCB och Skolverket

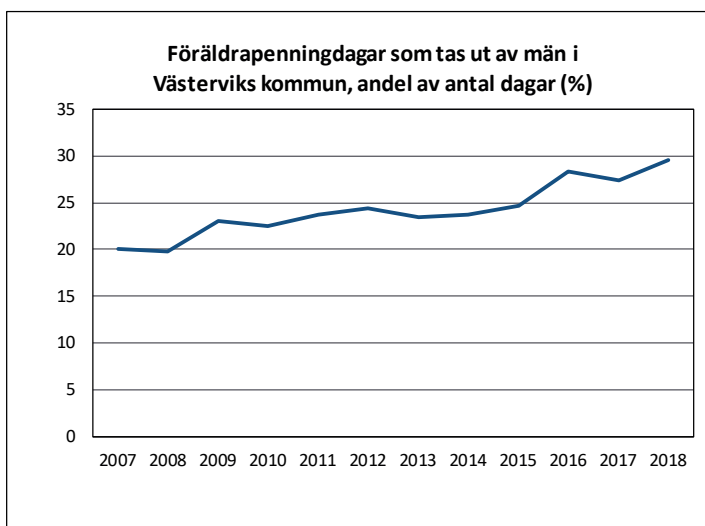
*Grundskoleelevernas
meritvärde har ökat
sedan föregående år.*

Jämfört med vårterminen 2016 upplever allt fler elever i årskurs 9 att de vet vad som krävs och att lärarna har högre tillit till deras förmåga än tidigare år. Värdet för studiero och trygghet har också ökat. Knappt 80 % av eleverna upplever att påståendet "Jag är nöjd med min skola som helhet" stämmer helt eller ganska bra.

Jämställdhet

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar utveckling. Jämställdhet innebär bland annat rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser

Det krävs många olika komponenter och aktörer för att uppnå ett jämställt samhälle som är bra för alla; män och kvinnor, pojkar och flickor. Sverige räknas som ett av världens mest jämställda länder. Men det finns områden där fördelningen av makt och inflytande fortfarande skiljer sig mellan könen, t.ex. hälsa och sjukskrivningar. Ett område där jämställdheten ökar i hela landet är uttaget av föräldradagar för pappor.

Andel av föräldrapenning (sett till antal nettodagar) som män tar ut i Västerviks kommun. Källa: Kolada/Försäkringskassan.

Rätt till heltid i kommunen

Ett exempel på åtgärder för att bli en mer jämlik arbetsgivare har Socialförvaltningen slutfört arbetet om rätt till heltid. Samtlig omsorgspersonal har möjlighet att en gång/år välja sysselsättningsgrad. Antalet personer som nu jobbar heltid har ökat och totalt har införandet inneburit en utökning med drygt 35 årsarbetare. Rätten till heltid är en viktig del i förvaltningens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare.

Könsfördelningen bland kommunens anställda är 79 % kvinnor och 21 % män. Denna fördelning har varit mer eller mindre konstant över tid och motsvarar könsfördelningen i Sveriges kommuner.

Fler män än kvinnor i kommunfullmäktige

Ett av delmålen i Kalmar läns Jämställhetsstrategi är en jämn fördelning av makt och inflytande. Efter valet 2018 finns 57 ledamöter i Västerviks kommunfullmäktige. 25 är kvinnor och 32 är män (44% /56 %). Det är liten minskning av andelen kvinnor med jämfört med förra mandatperioden.

5 JÄMSTÄLLDHET

#metoo

Västerviks kommunfullmäktige har 44 % kvinnor och 56 % män

Rent vatten och sanitet

Sommaren 2018 var extremt torr och varm med låga nivåer i både yt- och grundvattentäkter. Bevattningsförbud infördes under sommaren i hela kommunen och hävdades först i oktober.

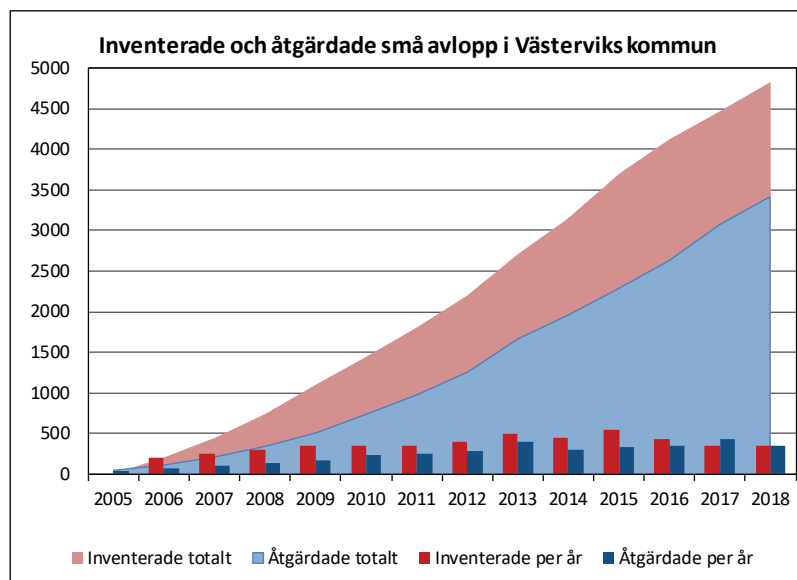
Ny huvudvattentäkt aktuell vid Edsåsen

I december 2017 fastsålles den nya Vattenförsörjningsplanen för Västerviks kommun. Syftet är att säkra dricksvattenförsörjningen:

- att vidare utreda Edsåsen som framtida huvudvattentäkt
- arbete med att säkra skydd av viktiga vattenresurser
- informationsåtgärder
- vattenbesparingsåtgärder

Åtgärdande av små avloppsanläggningar har hög prioritet

I Västerviks kommun har ca 15 % av husen enskilda avlopp, totalt ca 8000 varav hälften bedöms ha dålig rening. Sedan 2007 pågår ett systematiskt arbete med att se till att förbättra enskilda avlopp. Fastighetsägare med avlopp som inte uppfyller lagkraven uppmanas att åtgärda avloppet inom 2 år. Målet är att samtliga enskilda avlopp ska uppfylla lagkraven och övergången till hög skyddsnivå. Totalt har nu nära 5000 avlopp inventerats, varav ca 3 400 har åtgärdats. De flesta har uppdaterat sin egna avloppsanläggning men många har också anslutits till kommunens reningsverk.

Antal åtgärdade enskilda avlopp i Västerviks kommun (MBK 2019)

Utbyggnad av kommunalt VA på Hornslandet

Utbyggnaden av allmänt VA på Hornslandet blev klar i slutet av 2017. Drygt 400 befintliga fastigheter gavs möjlighet att ansluta sig till VA-ledningsnätet och i slutet av 2018 har de flesta fastigheter i området anslutits. Totalt i kommunen har under året 183 nya abonnenter inkopplats och 87% av samtliga personer i Västerviks kommun är nu anslutna till allmänt VA.

Samtliga kommunala vattentäkter har fastställda skyddsområden

Vattenhållande åtgärder kan öka jordproduktionen

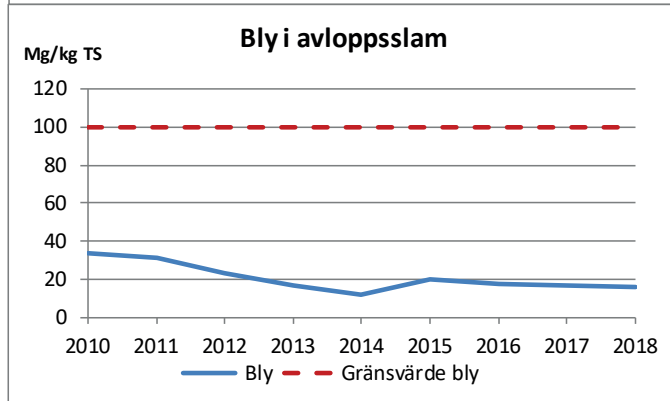
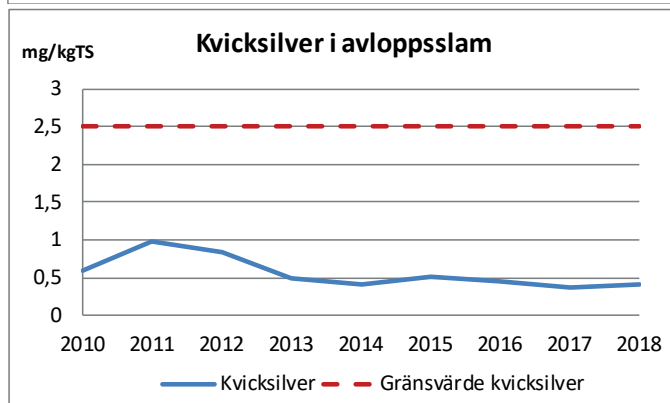
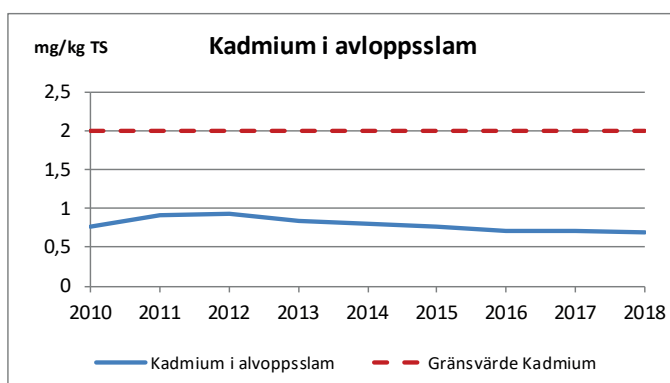
Sedan 2013 pågår ett projekt som innebär att pumpa upp syrefritt bottenvattnet från innersta delen av Dynestadsviken. Bevattningsvattnet används som gödselmedel genom bevattning av omgivande åkrar. När det syrefria bottenvattnet pumpas upp strömmar syrerikt ytvatten ned till de döda bottarna. Näringen i bottenvattnet skapar ett kretslopp där konstgödsel ersätts med näringen från vattnet. Bevattningen innebär samtidigt en klimatanpassning genom att grödorna klarar längre torrperioder.

Avloppsslam blir till jord och biogas

Tungmetaller och andra gifter följer med avloppsvattnet till reningsverk där de delvis fälls ut i slammet. Kviksilver, kadmium och bly är utpekade som särskilt farliga ämnen. Det genomsnittliga innehållet av tungmetaller i slam vid samtliga Västerviks avloppsreningsverk har minskat och gränsvärdena för såväl bly, kadmium som kvicksilver klaras med god marginal. Vid avloppsreningsverket i Västervik sker rötning av slammet för produktion av fordonsgas. Slamresterna komposteras och kan återvinnas som anläggningsjord. (Källa VMEAB)

Resultaten visade att bevattningen vid Dynestadsviken hade en positiv effekt även på avkastningen.

Gränsvärdena för bly, kadmium och kvicksilver i slam från avloppsreningsverket klaras med god marginal.

7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Hållbar energi för alla

Ett nationellt mål är att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland med ett energisystem baserat på 100 procent förnybar energi.

Ökad energieffektivisering

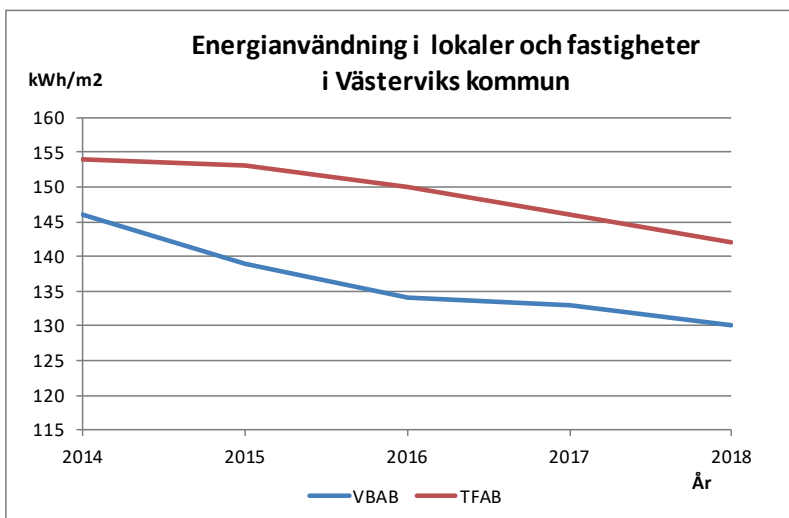
I hela Västervik kommun användes år 2016 ca 29,2 MWh/invånare, vilket totalt sett är ca 1,06 TWh energi i olika former. Sedan 2012 har andelen el och förnybart bränsle ökat. Användningen av fjärrvärme har förblivit oförändrad.

Energianvändning i kommunens lokaler och fastigheter

Västervik ligger relativt bra till i jämförelse med landets övriga kommuner när det gäller energieffektivisering i egna byggnader. Både Bostadsbolagets och Tjust Fastigheters lokaler har en minskad energianvändning under 2018. Målet i Energi- och klimatstrategin om minst 5 % minskning av energianvändningen i kommunens lokaler och fastigheter till år 2020 har uppnåtts både för VBAB (+11%) och för TFAB (+ 8 %). Sedan 2016 är all el som köps in till kommunkoncernen 100 % förnybar.

100 % av den el som kommunkoncernen köper in är förnyelsebar

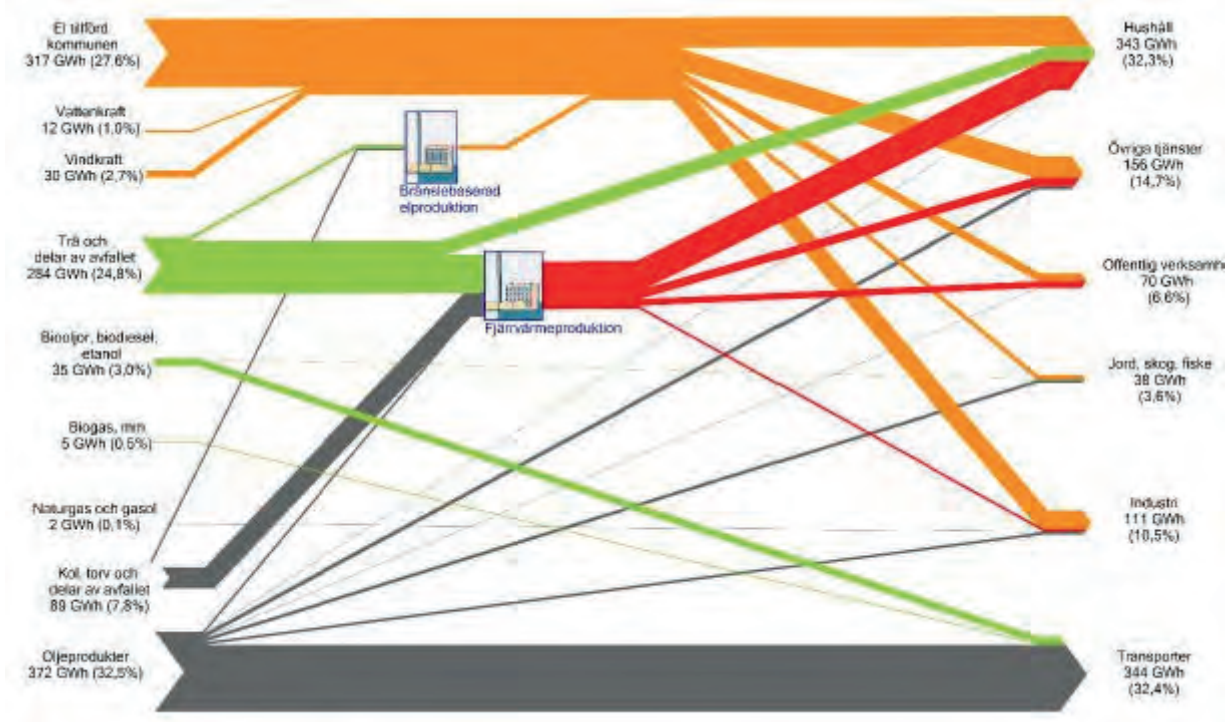

Energianvändning i lokaler och fastigheter i Västerviks kommun (VBAB)

Stömavbrott

Målet handlar även om att säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. En indikator är den totala avbrottstiden för elavbrott (längre än 3 minuter). För kommunens som helhet under 2017 var det stömavbrott 112 minuter/kund vilket var en ökning från 88 minuter/kund året innan. (Energimarknadsinspektionen). Västerviks Kraft Elnät AB hade 51 minuter/kund under 2017 och 41 minuter/kund under 2018.

Kommunens lokaler och fastigheter blir allt mer energieffektiva

Energiflöden i Västerviks kommun 2016. Vänstra sidan visar olika typer av tillförd energi och den högra sidan användningen i olika samhällssektorer. Totalt var bruttotillförseln 1,15 TWh och slutanvändningen 1,06 TWh (orange = el, grön = förnybara bränslen, grå = icke-förnybara bränslen, röd = fjärrvärme). Förlusterna är ej inritade.

Ökad lokal produktion av energi

Produktionen av förnyelsebar energi ökar både genom initiativ från kommunala och privata aktörer. Kraftvärmepannan vid Stegeholmsverket i Västervik kan under optimala förhållanden producera ca 30 GWh per år. Produktionen av solenergi är fortfarande mycket blygsam men under snabb utveckling. Vid årsskiftet 2018/2019 hade 46 solelansättningar i kommunen beviljats bidrag. Många nya byggnader har installerats med solceller, exempelvis nya Slottsholmen. Ett annat exempel är det nya äldreboendet i Gunnebo.

Västervik Miljö och Energi AB producerar fordonsgas från avloppsslam och matavfall. Gasen säljs i en lokal biogasmack. Många fordon i kommunens fordonsenhet går på biogas. Biogasmacken drivs av Svensk Biogas AB.

Solpaneler på Totebo sporthall

Under 2018 producerades inom kommunens gränser:

Elenergi:

Vindkraft: 25,1 GWh (6 vindkraftverk 2018)
 Vattenkraft: 11,7 GWh (2017)
 Solel: 3 MWh (185 anläggningar totalt 2018)
 Kraftvärme: 12 GWh (Stegeholmsverket)

Uppvärmning:

Fjärrvärme: 208 GWh (avfallsförbränning samt biobränslen totalt Västervik, Gamleby och Ankarsrum)

Fordonsbränsle:

Biogas100: 3,35 GWh

I Västerviks kommun finns goda förutsättningar för solenergi

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Målet innebär att verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

En långsiktig hållbar ekonomi med tillräckliga överskott är den viktigaste faktorn för att kommunen ska kunna erbjuda sina invånare en bra kommunal service. Arbetslivet har stor betydelse för identiteten och lägger grunden till ekonomisk och social trygghet. Särskilt ungdomsarbetslösheten kan skapa en ond cirkel som ökar risken att även på längre sikt hamna utanför arbetsmarknaden.

Näringsliv i förändring

Västerviks kommun utgör en egen arbetsmarknadsregion (FA-region). Näringslivet inom Västerviks kommun har historiskt utgjorts av ett fåtal, men relativt stora, industrier som tillsammans med många småföretag och ett utbrett jord- och skogsbruk formade ett slags brukssamhälle i storformat. Det senaste decenniet och framgent ser vi en utveckling där de stora industrierna har omlokaliserats utomlands samtidigt som medelstora industrier, offentliga institutioner och tjänsteföretag utgör basen för arbetsmarknaden parallellt med att handel, besöksnäring och gröna näringar blir alltmer betydelsefulla.

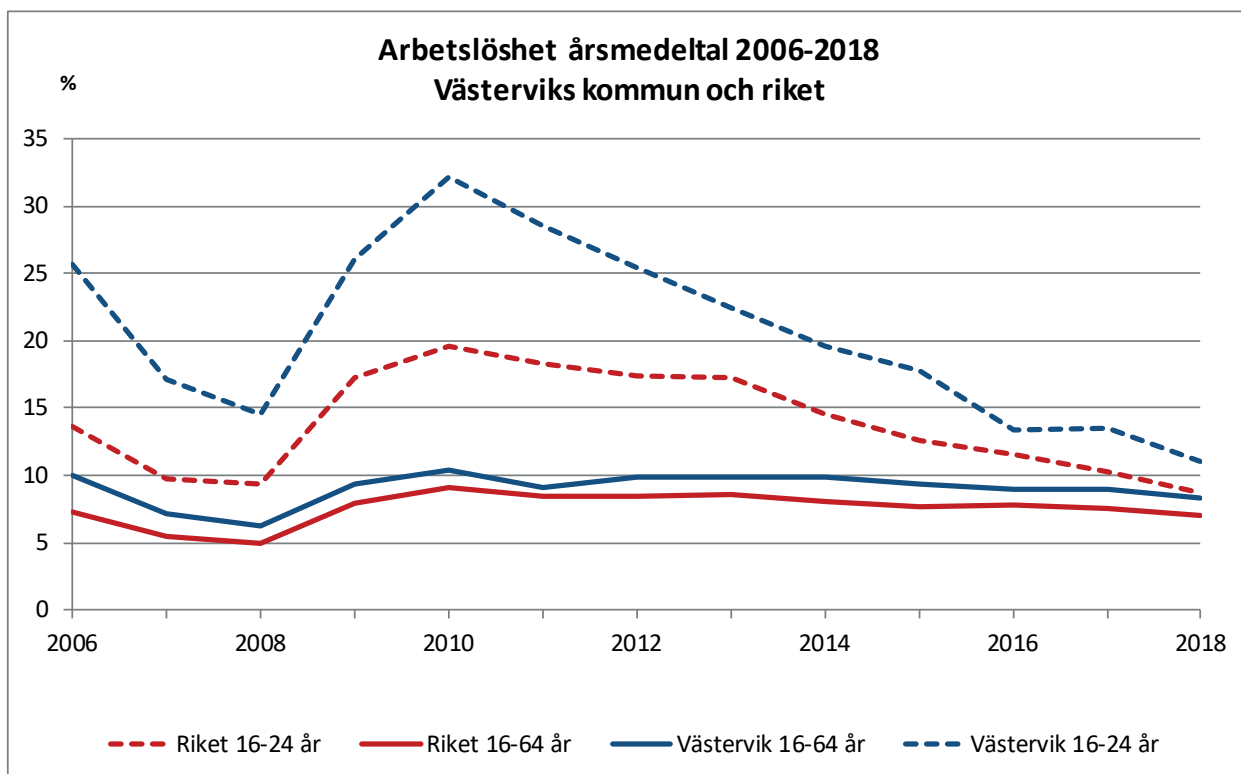
Bruttoregionprodukten (BRP) är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukt (BNP) mätt från produktsidan: värden av all produktion av varor och tjänster i en region. BRP är jämförelsevis låg i Västerviks kommun (672 kr/sysselsatt) jämfört med i riket som helhet (896 kr/sysselsatt) Källa Kolada.

Företag och företagsklimat

Det lokala företagsklimatet i Västerviks kommun visar en kraftig försämring jämfört med tidigare år. Som en nystart på arbetet för ett bättre företagsklimat har Västerviks kommun gett Västervik Framåt AB i uppdrag att nå ut till företagen på bredden och fråga hur de skulle vilja att företagsklimatet utvecklas. Västerviks kommun jobbar intensivt med att förbättra klimatet för företagen där ett flertal konkreta åtgärder förbereds. Kommunen vill bland annat ta reda på vad som är viktigast för företagen.

Under året tillkom 166 nystartade företag. Nystartade och inflyttade företag uppgick tillsammans till 229 stycken. Upphörda och utflyttade företag var 222 stycken vilket ger en positiv nettotillväxt på +7 företag. Förra året var den siffran negativ (-34 st). Antalet nystartade företag har sedan 2011 pendlat mellan 166 och 188. Antalet konkurser låg på samma nivå som 2016. Statistik från besöksnäringen visar skärgårdsnäringarna ökade med 15 % jämfört med 2017. Hotellen ökade 6 % medan campingarna har minskat på grund av det varma vädret. Då campingen utgör en betydande andel av gästnätterna blir det totalt en minskning.

*Företagsklimatet i
kommunen försämrades
kraftigt under 2018*

Andel arbetslösa i förhållande till förvärvsarbetande nattbefolkningen (SCB) 2019

Minskad arbetslöshet i Västervik under 2018

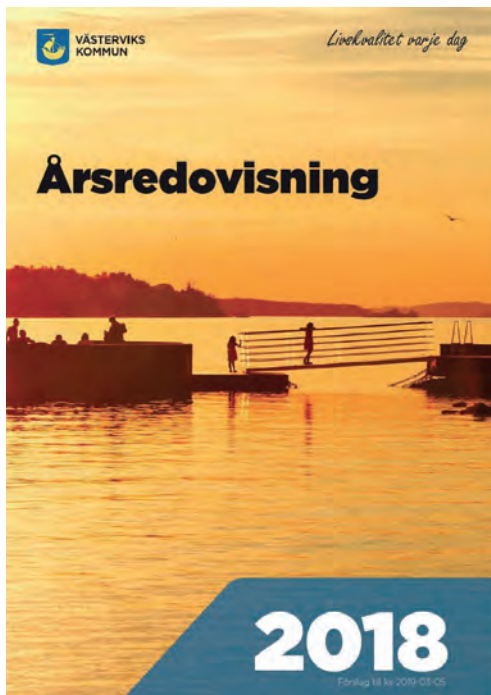
Arbetslösheten minskade mera än riket, både totalt och gruppen unga vuxna. Arbetslöshet bland unga vuxna överstiger riket med 2,3 % men har minskat med 2,5 % från 2017 vilket är mera än både riket och länet. Arbetslöshet bland utrikesfödda totalt har i Västervik minskat mera än riket jämfört med samma period 2017. Bland utrikesfödda är arbetslösheten högre (13,6%) men har minskat mera än riket och länet. Långtidsarbetslösheten (mer än 6 månader) var 5 % vilket är ca en procent högre än i riket som helhet.

Jobbkommissionen

Kommunen har tagit initiativ till bildandet av en så kallad Jobbkommission som bl.a. fokuserar på samlade insatser för minskad ungdomsarbetslöshet, integration och kompetensförsörjning. Jobbkommissionens insatser och andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder som intensifierats under 2018 bedöms påverka arbetslösheten positivt. Arbetsmarknadsåtgärder, högskoleutbildning, integration och försörjningsstöd organiseras i Enheten för arbete och kompetens för att ge ett tydligt fokus på målsättningen att få fler i arbete eller studier.

Det finns stora utmaningar att matcha utbildning och arbetsmarknad och det krävs riktade insatser för att få ut nyanlända ut i arbetslivet. Flera integrationsprojekt bla för att stödja nyanlända att starta företag. Regeringsuppdraget "Delegationen för unga och nyanlända till arbete", fortsätter och utvecklas ytterligare under 2019.

*Arbetslösheten
minskade under 2018
både bland unga och
befolkningen i stort*

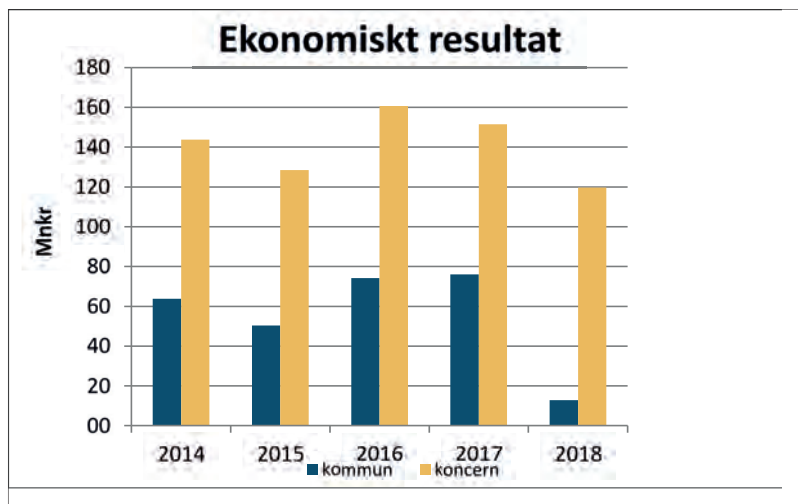

Kommunens ekonomi

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning, vilket betyder att det ekonomiska resultatet ska vara positivt, sett över en längre period. Grundtanken är att dagens kommunmedborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop, eller skjuta upp betalningen till framtida generationer. Sammanfattningsvis har Västerviks kommun de senaste åren haft en stark och stabil ekonomisk ställning med goda resultatnivåer. Soliditeten har utvecklats åt rätt håll, förvaltningarna har hållit budget och de finansiella målen har uppnåtts. Även bolagen har visat på stabila resultatnivåer. Detta har givit en bra grund att stå på när kommunen nu har att förhålla sig till en omvärld med tvära kast både politiskt och ekonomiskt. Även den för kommunen så viktiga befolkningsutvecklingen har vänt uppåt de senaste åren. Det ger en trygghet inför de framtida investeringar som den demografiska utvecklingen medför.

Under 2018 ser vi ett betydligt sämre ekonomiskt resultat både för kommunen och för hela koncernen. För primärkommunens del är den främsta förklaringen lägre skatteintäkter än vad som budgeterats utifrån SKL:s prognoser. Kommunens resultat för 2018 uppgår till 12,8 mnkr vilket är 14,7 mnkr sämre än det budgeterade resultatet på 27,5 mnkr. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen som helhet visar ett positivt resultat med 119,7 mnkr.

Kommunfullmäktige har beslutat om två finansiella mål för att mäta god ekonomisk hushållning. För 2018 är de att resultatet ska uppgå till 1,6 % av skatter och statsbidrag samt att investeringar ska vara självfinansierade. På grund av de försämrade skatteintäkterna och därav ett lågt resultat kan inget av dessa mål uppnås för 2018.

Kommunkoncernens ekonomiska resultat (Årsredovisning 2018)

2018 minskade det ekonomiska resultatet i både kommun och kommunkoncern

Under 2015 förbättrades kommunernas resultat (och nettokostnader) av relativt stora återbetalningar från AFA Försäkring. Under 2014 gjordes inga sådana återbetalningar. I resultatet för 2016 ingår statsbidrag från Boverket med 10,6 mnkr, för 2017 med 3,9 mnkr och för 2018 med 3,4 mnkr. Under 2015 - 2017 har Migrationsverket betalat ut stora bidrag för flyktingmottagande som påverkar resultaten dessa år. Sådana enskilda stora poster gör att jämförelse av resultat mellan åren är svårt att göra.

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Målet innebär att bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

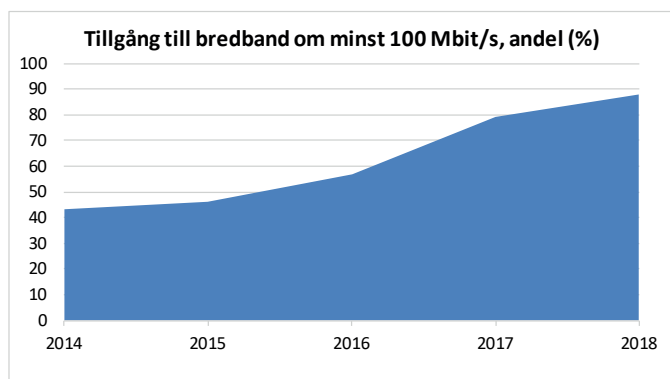
Västervik är en "mellanlägeskommun". Relationerna med större städer är relativt svaga och dessutom finns inte heller någon tydlig specialisering vare sig mot boende eller arbete. Konsekvensen blir att kommunen behöver vara bättre på att själva leverera det medborgarna efterfrågar i form av arbetstillfällen och boendemiljöer. Satsningar på vägar, järnvägar och IT är viktiga för att öka den regionala tillgången på arbetstillfällen, för att bedriva företagsverksamhet och därmed åstadkomma en långsiktigt hållbar tillväxt.

Pendling

Utpendlingen över kommungränserna ligger på ungefär samma nivå som förra året. Utpendlingen är betydligt högre än inpendlingen vilket är positivt och visar att många väljer att bo kvar i kommunen trots arbete på annan ort. Det visar även på en potential i arbetskraft för den lokala arbetsmarknaden. Antal personer som både arbetar och bor i kommunen var 14 229. Under 2018 utökades antalet turer mot Vimmerby och Oskarshamn. Restiderna till närliggande städer och orter har legat på ungefär samma nivå det senaste året. Mellan Västervik och Vimmerby tar det 55 minuter med buss. Antal påstigande resenärer med kollektivtrafiken (KLT) i Västerviks kommun var 650 203 under 2018. Gotlandslinjen Västervik-Visby ökade med 14 % under 2018. Sträckan Linköping-Västervik sticker ut i statistiken över inställda järnvägsresor. 2018 ställdes 1 150 tåg in, ca 20 % av avgångarna på sträckan.

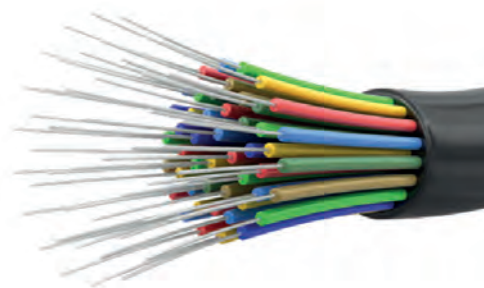
Ökad bredbandsutbyggnad

Utbyggnaden av bredband går vidare, med målet att alla hushåll och företag i kommunen, senast år 2020 ska ha möjlighet att ansluta sig. I december 2018 hade 87 % av alla hushåll och företag i kommunen möjlighet till optofiberanslutning. Fiberutbyggnaden blev under 2018 klar i Totebo, Hjorted, Ukna, Skedshult, Öndal, Edsbruk och Mellanskärgården samt områden runt Loftahammar. (Källa: VMEAB)

Möjlighet till fiberanslutning hushåll och företag (VMEAB)

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

20 % av avgångarna med tåg på sträckan Linköping Västervik ställdes in under 2018

10 MINSKAD OJÄMLIKHET

Minskad ojämlikhet

I ett hållbart samhälle har invånarna likvärdiga möjligheter att utvecklas och verka till sin fulla kapacitet

Tillgång till grundläggande samhällservice i hela kommunen bidrar till att tillgodose mänskliga, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. I Västerviks kommun finns åtta servicepunkter. Där kan man bland annat få hjälp med att hitta information på kommunens hemsida och med att komma i kontakt med rätt person på kommunen.

Integrationsstrategi

Den reviderade integrationsstrategin 2018-2022 beslutades i Kommunfullmäktige under året. Handlingsplanen för integrationsstrategin är sammanställd utifrån kommunkoncernens målsättningar.

It-träning för äldre

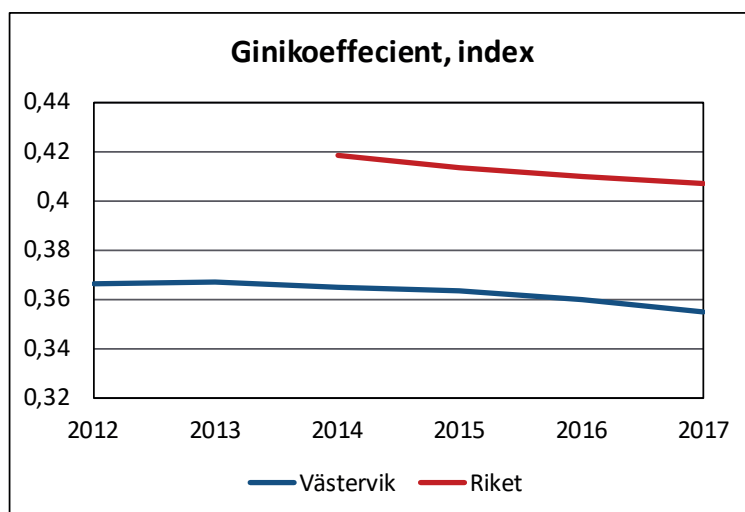
Under 2018 har en mobil dagverksamhet i form av IT-caféer för äldre startats upp. Syftet är att ge äldre möjlighet att lära sig hur olika digitala verktyg, såsom dator, surfplatta och mobil fungerar och vad de kan användas till. Därigenom kan äldre få en förenklad vardag, ökad självständighet. Syftet är också att IT-caféet ska vara en social och förebyggande verksamhet som minskar risken för ensamhet, sjukdom och demens.

Inkomstspridning

Ginikoefficient är en ekonomiskt mått på ojämlikheten, till exempel i inkomstfördelning, hos en befolkning. Länder och regioner med stor inkomstspridning har hög ginikoefficient. Inkomstspridningen i Sverige är jämförelsevis låg. Skillnaderna i Västervik är lägre än i riket som helhet men har ökat från ca 0,20 sedan 1980-talet.

Inkomstspridningen har ökat i Sverige sedan 1980-talet

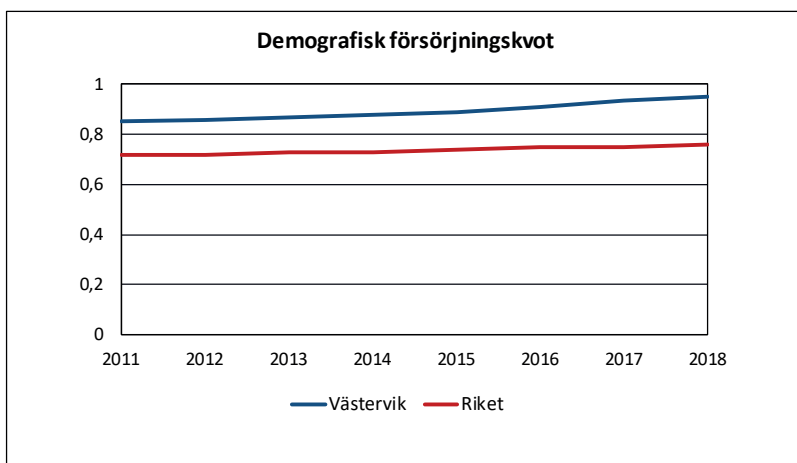
Ginikoefficienten har ett värde mellan noll (0) och (1). 0 innebär att alla individer har exakt lika stora tillgångar. Källa: Kolada/

Hållbara städer och samhällen

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säk-rare kemikaliehantering.

Demografisk obalans

En befolkning i balans är en förutsättning för hållbar utveckling. I Västerviks kommun råder obalans genom en sned åldersfördelning och en hög andel äldre jämfört med antalet kommuninvånare i arbetsför ålder. Den framtida demografiska utmaningen är om möjligt ännu större, då vi redan idag har en större andel äldre befolkning än riksgenomsnittet. Den kommande femtonårsperioden förväntas antalet personer i yrkesverksam ålder minska samtidigt som den äldre delen av befolkningen kommer att öka kraftigt. Åldersgruppen över 80 år är cirka 7% av kommunens totala befolkning. År 2030 förväntas den ligga på cirka 12 % av den totala befolkningen. Vi står inför en stor framtida utmaning när det gäller att försörja de allt äldre med en kvalitativ och kostnadseffektiv äldreomsorg.

Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0-19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20-64 år. Önskvärt är ett lågt värde. Källa: SCB.

Ökad inflyttning

Grundläggande faktorer för en positiv befolkningsutveckling är utbud av och kvalitet på kommersiella och offentliga tjänster, arbetsmarknad, bostadsmarknad, lokal och regional kollektivtrafik, utbildning med mera. Det är angeläget att både få fler att flytta till Västerviks kommun och få fler att stanna kvar. 2018 visar på en befolkningsökning med 129 personer, till 36 680. Flyttningsnettot är +172 personer. Ökningen av inflyttningen av utrikes födda är både en möjlighet och en utmaning. Även om den nått sin kulmen och nu minskar, ställer den krav på en effektiv integration där människor snabbt lär sig svenska och kommer i utbildning, praktik och arbete.

En levande stadskärna genererar många möten

Kommunens befolkning ökade under 2018 för 5:te året i rad

Ny mötesplats 2018 - Myntbryggan vid Slottsholmen i Västervik

Ny mötesplats 2018 - Fågeltornet vid Hermanstorp's våtmark

Luftkvaliteten i Västerviks kommun är bra. Miljö kvalitetsnormerna och miljömålen uppnås

Luften i Västervik blir bättre

Luftföroreningar har en stor inverkan på hälsan. Årligen dör fler människor i Sverige av luftföroreningar som orsakat cancer-, hjärt- och lungsjukdomar än i trafikolyckor. Små partiklar som är mindre än 0,01 mm (PM10) är särskilt farliga. Slitage av vägbanorna från dubbdäck är en viktig källa och halterna är särskilt höga under vårvintern när damm virvlas upp från vägarna. Luftkvaliteten i Västerviks kommun är jämförelsevis bra. Miljö kvalitetsnormerna klaras och miljömålen uppnås för såväl svaveldioxid, kvävedioxid, partikelhalter, och bensen. Mätningarna visar på en tydlig minskning av partikelhalten i Västerviks stad sedan början av 2000-talet. Den senaste mätningen av partikelhalten gjordes helåret 2017 och uppmättes till 9,1 µg/m³ för PM10 och till 4,6 µg/m³ för PM2,5.

Stadsutveckling

Slottsholmen har under sommaren invigts och kommunen har färdigställt gång- och cykelväg, strandpromenad och soldäck med badbrygga. Under hösten har arbeten med försköning av parken runt själva slottsruinen påbörjats. En ny toaletbyggnad har också kommit på plats. Under hösten har avtal kring fortsättning av Slottsholmen-projektet träffats för ett flytande hotell och en servicebyggnad för gästhamnen.

Under 2018 har flera detaljplaner antagits och arbetet med en fördjupad översiktsplan för Loftahammar har pågått. Nya gång- och cykelvägar har anlagts, de större projekten är Trollstigen-Fågelbäret, Welux-ysingsbadet samt Lunnargatan-Gertrudsvik.

BID-projekt

Under 2018 har Västervik Framåt arbetat med tre BID-projekt (Business Improvement District), i Gamleby, Överum och Västervik. I Gamleby har man nått målet och presenterat en godkänd affärsplan. I Överum och på Storgatan i Västervik kommer projekten redovisas under våren 2019. Arbetet i Gamleby har resulterat i att man planerar att starta en variant av citysamverkan mellan näringslivet och Västerviks kommun. En liknande lösning kan även bli aktuell i Överum.

Kultur och mötesplatser

Inom nätverket kultur och hälsa, i samverkan med socialförvaltningen, har fokus bland annat legat på konstnärligt utvecklingsarbete i samverkan med lokala konstnärer. Kulturskolan har också utökat samverkan med föreningslivet gällande konsertverksamheten. Tomma Rum – ett konstnärligt projekt med ca 80 gästande konstnärer genomfördes i Varmbadhuset under sommaren. Barnscen Västervik har erbjudit familjer professionell scenkonst. Det har även ordnats en Kulturskolefestival innehållande totalt nio arrangemang. Bok i butik har genomförts i samverkan med lokala serviceställen/butiker och föreningslokaler. I projektet Förskolor på land har bibliotekspedagoger arbetat med medieförsörjning och barns språkutveckling.

Natur och kultur i samverkan

Under hösten 2018 invigdes fågeltornet vid Hermanstorp's våtmark. Den ingår i ett projekt med stor hållbarhetsbredd: Källsåker-Hermanstorp – natur och kultur i samspel och handlar om samverkan mellan friluftsliv, natur- och kulturmiljö, samt minskad övergödning. Satsningen är även en del av projekt Bronsålderskust.

Hållbar konsumtion och produktion

Utgångspunkten är att det som utvinns ur naturen ska kunna användas, återvinnas eller slutligt omhändertas på ett uthålligt sätt med minsta möjliga resursförbrukning och utan att naturen skadas.

Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa. I Sverige - och i Västerviks kommun - är vi ganska bra på att återvinna material, energi och näring ur avfallet. Men vi kan nå ännu längre genom att förebygga uppkomsten av avfall. När varor återanvänds eller på annat sätt får längre livslängd undviks negativ miljöpåverkan från tillverkningen av nya, liknande varor. Det är därför nödvändigt att se till att ämnen som kan vara giftiga för människor och miljön inte sprids - exempelvis mikroplaster. Farliga kemiska ämnen i produkter, varor och byggnader riskerar att hamna i miljön, och kan tas upp av växter, djur och människor.

Ett sport- och fritidsbibliotek har öppnat

Kommunen har öppnat ett sport- och fritidsbibliotek där man kan låna allt möjligt inom sport och fritid. Allting är begagnat och skänkt av invånare, föreningar och sponsorer. Man får låna sakerna och får tillfälle att prova på både helt nya sporter och gamla favoriter. Skridskor, skidor, hopfällbara cyklar, skateboard, bowlingklot, golfklubbor, tennisracket, hjälmar och brädspel.

Ökning av second-hand handeln

Enligt en nationell undersökning från 2017 har 36 % av svenskarna köpt second hand-kläder under de senaste tre åren. Det är en ökning med 27 %. Kvinnor är mer positiva än män, både då det kommer till att handla second hand och då det kommer till att sälja sina kläder vidare. 46 % av kvinnorna uppger att de shoppat second hand under de senaste tre åren. För männen ligger siffran på 27 %. (Avfall Sverige)

Ökad källsortering

Effektiv materialåtervinning kan göras av rena fraktioner av hög kvalitet där materialet ersätter jungfrulig råvara. Ökad källsortering är därför prioriterat. När material används flera gånger minskar behovet av råmaterial. Återbrukets inlämning på Målserum har byggts om, ny bod har byggts och inlämningen kommer först i flödet när man kommer till anläggningen

Fastighetsnära sortering har nu funnits i 10 år i kommunen. Målet är att andelen hushåll i villa och flerfamiljshus som källsorterar ska öka till 90% år 2020. Under 2018 var det 89 % av villorna som källsorterade, av dessa var det 36 % som sorterade sitt matavfall. I flerfamiljshusen var det 45% som hade sorteringsabonnemang och 19 % som sorterade matavfall.

På sport- och fritidsbiblioteket kan man bland annat låna skidutrustning.

Fastighetsnära sortering har nu funnits i 10 år i kommunen

Sorteringsmöjligheter finns numera på fler ställen på allmän platsmark

Textilåtervinning

Återvinning av textilier för materialåtervinning startade under 2017 i samarbete med Human Bridge på Målserums återvinningscentral. Insamling av textil är i gång på samtliga återvinningscentraler. Den textil som kan återanvändas går till second handbutiker eller skickas med hjälpsändningar till behövande i Afrika och Östeuropa. Det som inte kan användas igen sorteras i olika kategorier för återvinning. Vissa delar av fibrerna kan bli råvara för till exempel filter och isolering. Insamlingsystemet säkrar att textilier i första hand återanvänds. För återanvändning av kläder finns sedan tidigare många organisationer.

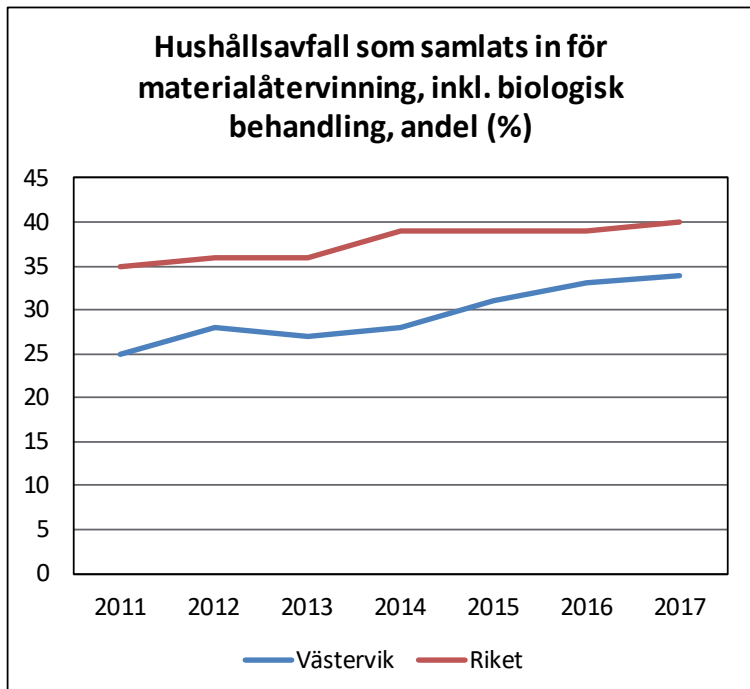
Materialåtervinning

Ett mått på materialåtervinning är utsorterat avfall enligt producentansvar genom Förpacknings- och Tidningsinsamligen (FTI). Siffrorna bör inte ses som exakta värden då geografiska upptagningsområden kan skilja sig mot kommungränserna. Det visar små variationer jämfört med föregående år. Mängden tidningar som lämnas in sjunker i takt med minskat papperstidningsläsande. Under 2018 insamlades (inom kommunen som geografiskt område (enligt FTI):

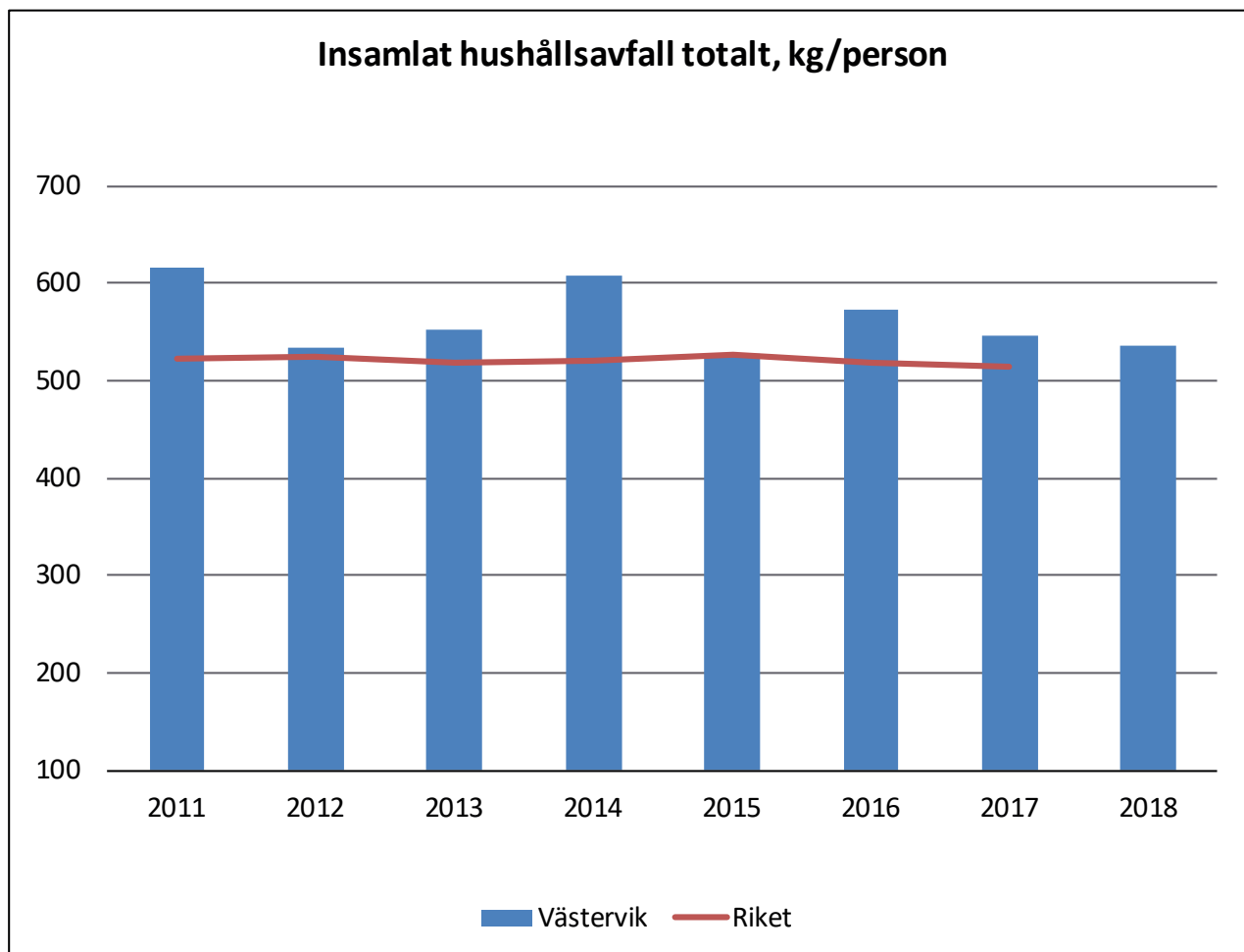
Tidningar	31,11 kg/invånare
Pappersförpackningar	17,86 kg/invånare
Metallförpackningar	3,77 kg/invånare
Plastförpackningar	11,52 kg/invånare
Glasförpackningar	17,65 kg/invånare

Återvinningsgraden för det insamlade materialet varierar från 42 % för plastförpackningar till 95 % för tidningar på nationell nivå (2016). Under året har samtal förts med FTI vilket resulterat i två nya återvinningsstationer i kommunen; i Gunnebo och i Överum.

Under 2018 tillkom två nya återvinningsstationer i Överum och i Gunnebo

Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%) Källa: Kolada/Avfall Sverige

Diagrammet visar insamlat hushållsavfall per justerat invånarantal i kommunen. I hushållsavfall ingår mat- och restavfall även om det inte faller under kommunalt renhållningsansvar. Invånarantalet justeras med hänsyn till fritidshus, gästnätter och in-/utpendling. Källa: Kolada/Avfall Sverige.

Minskade avfallsmängder

Kommunens mål i avfallsplanen är att minska de totala avfallsmängderna. Det går att se en svagt positiv trend. År 2018 var det insamlade avfallet 535 kg/invånare enligt VMEAB. Mängden insamlat hushållsavfall har minskat med ca 72 kg/person och är jämfört med år 2014. Både restavfall och grovavfall har minskat.

Plockanalyser visar på dålig sortering

Under våren 2018 genomförde Envir AB plockanalyser från soppåsar med restavfall i Västerviks kommun. Den visar att en stor del av restavfallet består av matavfall och förpackningar som skulle kunna sorteras. Kvaliteten på utsorterat avfall är dåligt.

Kommunens egna verksamheter uppnår sorteringsmålet

2017 hade 34 % av kommunens verksamheter full källsortering (inklusive matavfall). Under våren 2018 gjordes en ny inventering av de källsorteringen inom kommunens egna verksamheter och en åtgärdsplan upprättades. Vid årsskiftet gjordes en ny mätning som visade på 57 %. Vid den senaste uppföljningen i januari 2019 källsorterade 83 % av verksamheterna målet anses nått.

Avfallet har minskat med ca 70 kg/inv sedan 2014

Bekämpa klimatförändringarna

Målet innebär att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Med klimat menas de genomsnittliga väderförhållandena under en längre tid. Det finns naturliga variationer i klimatet som omväxlande gett upphov till istider och värmeperioder under jordens långa utveckling. Men den snabba förändring som nu pågår, ligger bortom de naturliga variationerna och är till stor del orsakad av mänskliga utsläpp av växthusgaser till atmosfären. Fossila bränslen är den största källan till utsläppen av växthusgaser. I motsats till de kraftfulla utsläppsminskningar som skulle behövas, visar senast tillgänglig statistik att halterna i stället ökar.

De globala utsläppen behöver på sikt minska till noll för att begränsa klimatförändringarnas omfattning. Om det ska klaras behövs både samhällsförändringar och teknikutveckling. De fyra senaste åren är de varmaste som uppmätts enligt en sammanställning från världsmeteorologioorganisationen WMO. 2018 rankas som det fjärde varmaste året sedan mätningarna inleddes. Stärkta ambitioner i klimatsamarbetet globalt och inom EU krävs, liksom skärpta och nya nationella styrmedel.

Parisavtalet

Avtalet från klimatförhandlingarna i Paris 2015 fastslår att målsättningen ska vara att hålla den globala temperaturökningen under 2 grader och att siktet bör vara inställt på max 1,5 grad.

Fossilfritt Sverige

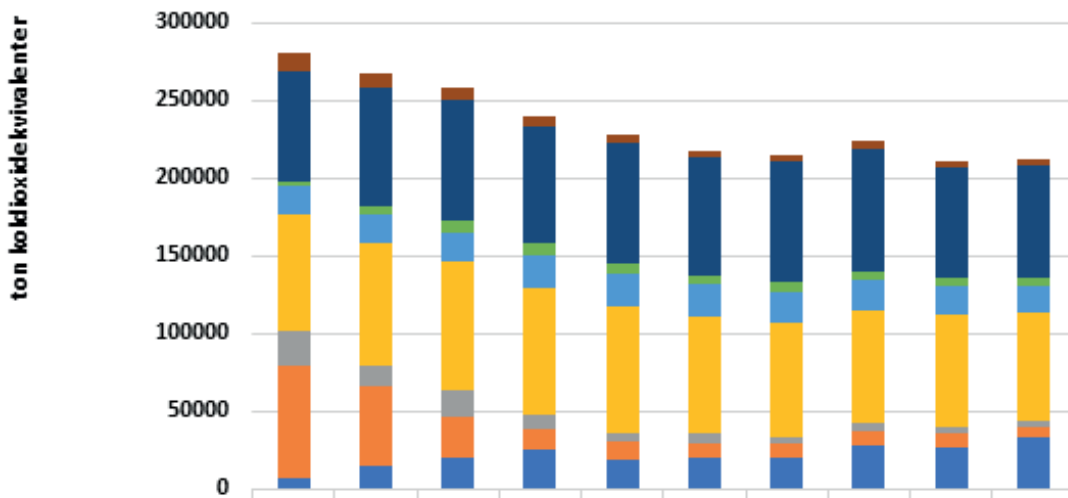
I Västerviks kommun pågår sedan många år tillbaka ett målmedvetet energi- och klimatarbete. Både Västerviks kommun samt Västervik Miljö & Energi AB (VMEAB) ingår i det nationella initiativet "Fossilfritt Sverige", för att visa sin vilja att delta i lösningen av den globala klimatproblematiken. Fossilfritt Sverige är en plattform för dialog och samverkan mellan företag, kommuner och andra typer av aktörer som vill göra Sverige fritt från fossila bränslen.

nooil Kalmar län

Samverkan med övriga kommuner i Kalmar län sker inom ramen för Klimatsamverkan Kalmar län och Klimatkommissionen i Kalmar län under parollen "NoOil". Det övergripande regionala målet innebär att vi till år 2030 inte längre har något nettoutsläpp av fossil koldioxid. Vi kan fortfarande använda ett antal kWh fossil energi i länet om vi samtidigt producerar ett överskott av förnybar energi någon annanstans i energisystemet. Vi arbetar även gemensamt i länet för att alla samhällsbetalda personresor och godstransporter ska vara klimatneutrala senast år 2020. Under 2018 har arbete pågått i länet för att uppdatera mål och handlingsplanen.

De globala klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar

Utsläpp av växthusgaser i Västerviks kommun

	1990	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
■ Avfall (inkl. avlopp)	11376	9731	8002	5681	5348	5058	4847	4650	4357	4078
■ Jordbruk	71343	76054	77921	75805	78373	75826	77721	79245	71717	71751
■ Produktanvändning (inkl. lösningsmedel)	2068	5446	7208	7167	6758	5675	5598	5473	5242	5190
■ Arbetsmaskiner	18365	18480	19334	21527	21137	20622	19790	18969	17924	17896
■ Transporter	76003	78501	82644	82246	80612	75515	73710	72993	72821	69163
■ Industri (energi och processer)	21596	13051	17057	8180	6431	5648	5204	5006	3930	3821
■ Egen uppvärmning av bostäder och lokaler	72519	50912	26513	13324	10598	10013	9219	8755	8514	7614
■ El och fjärrvärme	7118	15454	19725	25831	19461	19868	19546	28533	27148	32789

Totala utsläppet av växthusgaser Källa SMED - Nationella Emissionsdatabasen 2018

Långsamt minskade utsläpp av växthusgaser

De totala utsläppen av samtliga växthusgaser i Västervik kommun (geografiskt område) låg på ca 212 300 ton (2016). Totalt har utsläppen minskat med ca 23 % från 1990 till 2016. Målet till år 2020 är 40 % minskning från 1990. Framförallt är det utsläppen från uppvärmning av lokaler och bostäder samt industriprocesser som har minskat. Transportsektorn minskar men i långsammare takt. Utsläppen från jordbruket har så här långt bara minskat marginellt. Här finns stora utmaningar om vi ska vända trenden.

Konsumtionsbaserade utsläpp

Statistiken säger inget om de utsläpp som vår konsumtion och livsstil för med sig globalt sett. Detta är betydligt svårare att mäta. I konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser ingår även de utsläpp som sker utomlands som orsakas av svensk konsumtion. Detta oavsett när och var i produktionsprocessen som utsläppen sker.

Om vi skulle inkludera alla utsläpp av växthusgaser, även de som uppstår i andra länder från varor som vi importerar och från internationella transporter skulle utsläppen vara betydligt högre. Under de senaste tjugo åren har andelen utsläpp som sker i andra länder orsakad av vår svenska konsumtion ökat med 50 %.

*Utsläppen minskar
men långt i från i
den takt som behövs
om målet ska nås*

Några av kommunens biogasbilar

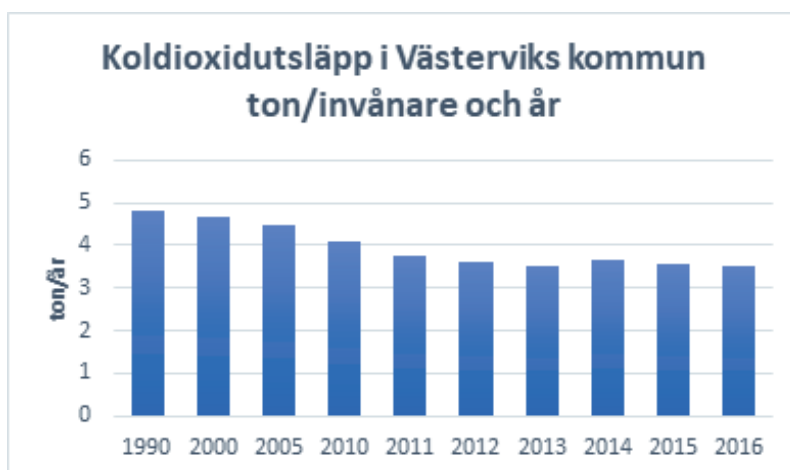
Minskade utsläpp från trafiken har högsta prioritet

Den glesa befolkningsstrukturen innebär att bilberoendet i kommunen är högt och att det är svårt att få en attraktiv och bärkraftig kollektivtrafik. Konkret handlar det därför om att ersätta bensin och diesel med andra mer miljöanpassade drivmedel såsom biogas, biodiesel och el, samt att välja fordon som drar så lite energi och drivmedel som möjligt i förhållande till sin funktion.

Koldioxidutsläppen från fossila bränslen (energi och transportsektorn) beräknas till ca 3,5 ton CO₂ per person. Det nationella målet är 0,5 ton CO₂ /invånare år 2045.

Laddstolpar för el-bilar

Utsläppet av fossil koldioxid per person Källa SMED - Nationella Emissionsdatabasen 2018/SCB

Tyngre fordon fossilbränslefria

Under 2018 kördes VMEAB:s tunga fordon i huvudsak med biobränslen (HVO100 eller biogas). Motsvarande krav ställs också på entreprenörer när detta är möjligt. Detta har inneburit avsevärda sänkningar av kommunkoncernens utsläpp av klimatpåverkande gaser. Sedan 2017 är bussarna inom KLT:s kollektivtrafik fossilbränslefria. Med bussarnas stora drivmedelsförbrukning är det ett mycket stort och viktigt steg på vägen mot det fossilbränslefria samhället.

Minskade utsläpp från resor och fler miljöbilar

Vid årsskiftet 2018/2019 hade kommunkoncernen (exklusive Västervik Resort) 128 st biogasbilar och 10 elbilar av totalt 361 st lätta lastbilar och personbilar. Det innebär en liten ökning från 37 % till 38 % som kan köras med fossilfria drivmedel. Koldioxidutsläppen från kommunens tjänsteresor med bil (CO₂/årsmedarbetare) har sjunkit från 194 kg till 176 kg 2018. Fortfarande körs dock många arbetsresor med anställdas privata bilar - de flesta fossilbränsle drivna. Under 2018 kördes hela 42 476 mil med privata fordon.

Under 2018 fortsatte installationen av offentliga stolpar för laddning av elbilar och laddhybrider runt om i kommunen. Stolparna delfinansieras av Klimatklivet och är en del av ett större regionalt projekt. I slutet av 2018 fanns totalt publika laddstolpar på åtta platser inom kommunen, Två av dessa med snabbladdare. Dessutom fanns fem platser med laddstolpar för kommunens egna verksamheter, med möjlighet att ladda 26 bilar samtidigt.

*Minskade koldioxid-
utsläpp från trafiken
har högsta prioritet i
kommunens Energi- och
klimatstrategi*

Enbart förnybar el köps in

Sedan 2016 är all el som köps in till kommunkoncernen 100 % förnybar. Kommunens uppvärmning av fastigheter domineras av fjärrvärme baserad på biobränslen och avfall i Västerviks stad och biobränslen i Gamleby och Ankarsrum. Pellets, ved och värmepumpar finns på orter där fjärrvärme inte kan erbjudas. Ett fåtal fastigheter värms fortfarande med olja. Andelen förnybar och återvunnen energi i kommunens lokaler ligger på 95 %.

Anpassning till ett förändrat klimat

De globala klimatförändringarna visar på ett tydligt sätt den starka kopplingen mellan miljö och ekonomi. Under sommaren 2018 var vädret extremt soligt och nederbördsfattigt med både bevattnings- och eldningsförbud. Det har blivit allt mer tydligt att kommunen måste ha en bättre beredskap för extrema västersituationer. Det handlar både om anpassning av boendemiljöer och vattenfördröjande åtgärder i landskapet.

Fotbollsplanerna på Örbäcken och Karstorp har tidigare bevattnats med kommunalt dricksvatten men numera sker bevattningen med sjövattnet. I Gamleby startades 2018 ett större projekt där VMEAB kompletterat och byggt om vatten, dagvatten och spillvattennätet. Projektet innehåller avancerade och komplexa tekniska lösningar för anläggandet som exempelvis nya pumpstationer, sjöförläggning av ledningar och styrd borrning vid förläggning av VA-infrastrukturen. Slutresultatet blir ett ledningsnät med mindre ut- och inläckage samt ökning av kapaciteten för distribution och avledning.

I Ekhamnen och på Ernebersfältet i Gamleby planeras multidammar som samlar upp dagvatten vid kraftiga skyfall för bevattning av golfbanor, fotbollsplaner och tillverkning av konstsnö.

Ny dagvattenstrategi på gång

Under 2018 har det pågått ett intensivt arbete med att ta fram en ny dagvattenstrategi för bättre planering av dagvattenhanteringen. Målet är att den färdigställs under 2019.

Dagvattensystemen måste klara ett förändrat klimat med större variationer i flöden och intensivare regn utan att dagvattnet försämrar statusen i sjöar, vattendrag och grundvatten. Långsiktig dagvattenhantering innebär också att hanteringen är kostnadseffektiv och bidrar till attraktiva utemiljöer, ekosystemtjänster och en naturlig vattenbalans. En övergång från sluten till mer öppen dagvattenhantering bedöms vara en förutsättning för att en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska kunna uppnås.

I Handlingsplanen föreslås konkreta åtgärder där dagvatten nyttjas som resurs som bevattningsdammar i rekreationsområden. Separering av dagvatten- och spillvattenledningar är exempel på åtgärder som krävs för att anpassa befintlig infrastruktur till ändrade klimatförhållanden.

Eldningsförbud till följd av torkan under sommaren 2018

Det har blivit allt mer tydligt att kommunen måste ha bättre beredskap för extrema vädersituationer

Hav och marina resurser

Haven täcker 70 procent av vår planet och över tre miljarder människor är beroende av den marina och kustnära biologiska mångfalden för sin försörjning.

Västerviks skärgård är unik i sitt slag och kännetecknas av djupa fjordlika vikar mellan långa smala halvöar. En levande kustmiljö med rent och friskt vatten ger förutsättningar för en god livskvalitet i kommunen. Men Östersjön är ett av världens mest förorenade havsområden med ekosystem i obalans, utbredd algblomning och förgiftad fisk. Tröskelvikarna är särskilt känsliga för hög näringsbelastning eftersom vattenutbytet är dåligt mellan de inre djupare delarna och det öppna havet utanför.

Blåstången är en viktig nyckelart för biologisk mångfald i kustvattnet

Långt till God status i kustvattnet

Den sammanvägda bedömningen visar att statusen för kommunens kustvatten är otillfredsställande till måttlig. Vattnets ekologiska status indelas i fem klasser - Hög, God, Måttlig, Otillfredsställande och Dålig. Enligt vattendirektivet ska allt inlands-, kust-, och grundvatten uppnå minst "God Ekologisk Status". I både kustzonen och i många sjöar och vattendrag är de största problemen övergödning och vandringshinder för fisk.

Statliga bidrag till bättre kustmiljö

Västerviks kommun har de senaste åren framgångsrikt sökt och beviljats statliga medel från Havs- och Vattenmyndigheten (LOVA), Jordbruksverket, Naturvårdsverket (LONA), InterReg samt Boverket för investering i hållbara vattenåtgärder. Under 2018 fick kommunen drygt 26 miljoner kronor i statliga bidrag för kustvattenrelaterade projekt för perioden 2018 - 2021.

Lokal åtgärdsamordning

Västerviks kommun (Tjust kustområde) är ett av 20 pilotområden i landet som under 2018 valts ut för att särskilt arbeta för att minska övergödningen. En framgångsfaktor är att kommunen arbetar med ett helhetsperspektiv på avrinningsområdet med konkreta åtgärder både inom lantbruk, avloppshantering, dagvatten, fiske- och biotopvård. För att kunna genomföra nödvändiga åtgärder krävs stark lokal förankring. Samverkan sker med lantbrukarna genom ny teknik, nytt tänkande och gamla erfarenheter.

Lokal handlingsplan för minskad övergödning

Den lokala handlingsplanen för minskad övergödning till kustvattnet i Västervik kommun som antogs 2017 är ett viktigt redskap för att kunna bedriva ett målinriktat och strategiskt arbete för att förbättra den lokala vattenkvaliteten och säkerställa ett framtida välstånd i regionen.

2018 beviljades kommunen statliga bidrag för genomförande av åtgärder för en bättre havsmiljö

Åtgärdsplanen beskriver vad som krävs för att uppfylla den lokala delen av det svenska åtagandet enligt Helcom - Baltic Sea Action Plan - och för att lokalt nå God ekologisk status i kustvattnet. Västerviks kommun ska vara drivande i det gemensamma arbetet att skapa och bevara en levande Östersjö med ekosystem och livsmiljö i balans.

Strategiska målområden:

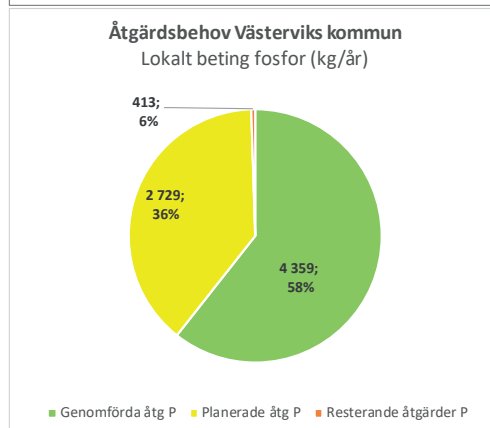
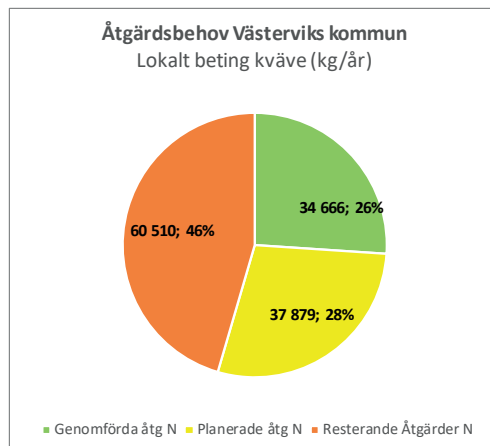
- Övergödningen av kustvattnet ska minska genom åtgärder i samverkan
- En ökad mängd näringsämnen ska återföras i kretsloppet
- Kommuninvånarnas kunskap om och intresse för Östersjöns ekologi ska öka

Kalmarsundskommissionen har under 2018 tagit fram ett gemensamt underlag för beräkning av belastning och beting för samtliga Kalmar läns kustkommuner. Det lokala betinget för, d v s den del av det totala åtgärdsbehovet som faller inom kommungränsen för Västervik uppgår till ca 133 ton kväve/år och 7,5 ton fosfor/år. Av det lokala betinget har ett antal åtgärder i kommunen redan genomförts (under åren 2010–2018) vilket motsvarar 26 % av betinget för kväve och 58 % av betinget för fosfor. Mellan åren 2018 och 2021 planeras ytterligare åtgärder som omfattar 28 % av betinget för kväve och 36 % av betinget för fosfor. Det resterande åtgärdsbehovet, bedöms möjligt att uppnå till 2021, men där åtgärder behöver genomföras senast 2027.

Under 2018 minskade belastningen till kommunens kustvatten med ca; 2 500 kg kväve och 400 kg fosfor (Ecocom)

Oljeutsläpp utanför Stora Askö

I juli 2018 grundstötte fraktfartyget Makassar Highway i Lofthammars skärgård i norra Västerviks kommun. Västerviks och Valdemarsviks kommun har därefter arbetat med sanering av kusten och de öar som drabbades av oljan. Västerviks kommun har organiserat insatsen och lett arbetet. Direkt efter olyckan bedrevs en omfattande räddningsinsats för att samla upp så mycket olja som möjligt innan den nådde land. Efter räddningsskedet övergick insatsen i ett saneringsskede och en ledningsstab upprättades. I staben ingick representanter från både Västerviks och Valdemarsviks kommun. Skadeservice i Östhammar AB anlätades för finsaneringen. Bolaget tillhandahöll egen personal för sanering och tog även på sig arbetsledning av de kommunala personalresurserna från respektive kommun som kunde samlas för insatsen. Saneringsarbetet i form av inventering och finsanering pågick fram till vecka 36, då finsaneringen bedömdes vara klar för säsongen. Saneringsoperationen kommer återupptas med en kontrollinsats under våren 2019 för att säkerställa att alla olja har sanerats eller bearbetats av naturen. Beroende på utfallet av denna slutbesiktning så kan kompletterande saneringsinsatser behöva sättas in ännu en gång. Västerviks och Valdemarsviks kommun har yrkat (och beviljats) ersättning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på nära 5 miljoner kronor. Den totala mängden arbetstimmar för saneringsarbete under 2018 har uppgått till 7450 mantimmar!

Åtgärdsbehov för kväve- och fosforbelastning till kustvattnet (Källa: Ecocom)

Oljesanering utanför Faltvarp

Västerviks
kustvatten
drabbades av oljeut-
släpp under
sommaren 2018

Strandstädning med Friluftsrådet

Strandstädning

Upp emot 13 miljoner ton skräp hamnar i haven varje år, det mesta av det är plast. För att planera städinsatser tog Västerviks kommun under 2018 initiativ till ett gemensamt digitalt kartverktyg, strandstädarkartan för Kalmar län. Karttjänsten kommer ursprungligen från Västkusten. I praktiken fungerar strandstädarkartan så att den som har ett intresse av en specifik strandsträcka kan gå in på kartan och markera platsen med en av fyra olika färgade flaggor. En vit flagga innebär att man vill få med sig flera personer på en planerad städaktivitet på platsen vid en viss tidpunkt. En grön flagga indikerar att stranden är nystädad och att skräpet är bortforslat. En gul flagga betyder att stranden är stadad och man vill ha hjälp med att frakta bort skräpet. En röd flagga beskriver en strand som är i behov av en större städinsats. Projektet finansieras av naturvårdsverket och har beviljats fortsättning även under 2019.

Naturum Västervik

För att få förståelse för Östersjöns värden behövs aktiva och engagerade medborgare med ökade kunskaper. Västerviks kommun är huvudman för naturum Västervik som har fokus på hav och skärgård. Där finns utställningar om de unika ekosystemen i Östersjön. Naturum är öppet och har aktiviteter hela året. Under vår, sommar och höst kan man delta i naturums vattenskola utomhus. Genom kommunens engagemang i naturum Västervik finns en stor potential för ytterligare utveckling av arbetet med informationsspridning och kunskapsuppbyggnad.

Under 2018 har fler antal elever medverkat i naturums aktiviteter jämfört med under 2017. Antalet skolgrupper är marginellt lägre men totalt fler deltagare.

Skolklasser		
Grupper		Deltagare
2017	92	1 591
2018	88	1 725

Under 2018 har naturum Västervik ökat antalet exkursioner/externa aktiviteter för allmänheten jämfört med 2017. Så även antalet deltagare

Exkursioner		
Grupper		Deltagare
2017	171	1 897
2018	197	2 103

Totala antalet besökare ökade 2018 (inkluderat även turister m.fl.) jämfört med 2017.

Totala antalet besökare		
Antal		
2017	22 149	
2018	22 327	

*Ingen plast i Östersjön
Du kan hjälpa till!*

[www.vastervik.se/
strandstadarkartan](http://www.vastervik.se/strandstadarkartan)

*Fler besökare och
deltagare på
naturum Västervik
under 2018*

Ekosystem och biologisk mångfald

Målet innebär bland annat att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda markförstöringen samt förlusten av biologisk mångfald

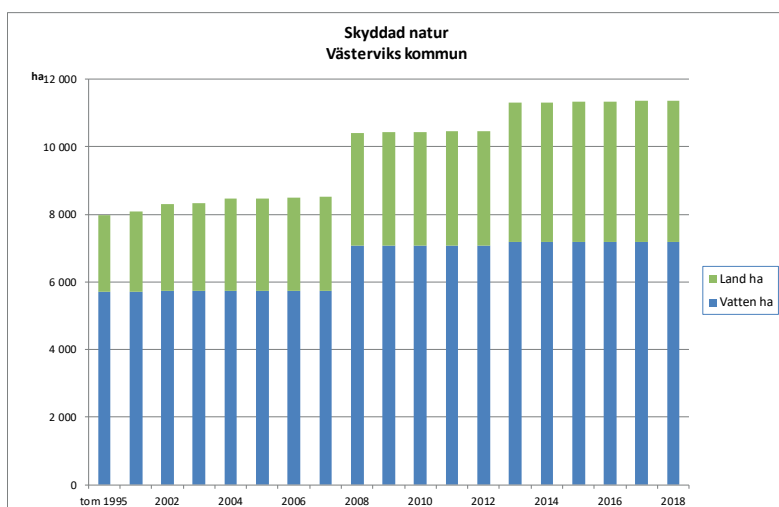
Med biologisk mångfald menas variationen bland levande organismer i alla miljöer och de ekologiska sambanden som finns mellan organismerna. För det stora flertalet arter och ekosystem är hotbilden kopplad till mänskliga aktiviteter; i de flesta fall förändringar i arternas livsmiljö. För att bevara den biologiska mångfalden behövs stor hänsyn och insiktsfull planering när olika naturresurser nyttjas. Även bruksmetoderna har betydelse för den biologiska mångfalden.

Naturreservat och biotopskyddsområden

Västerviks kommun har en rik och varierad natur. Landskapet är kuperat och omväxlande. Här finns allt från karg utskärgård till vindlande sjösystem i skogs- och jordbruksbygd.

Att bilda naturreservat och avsätta biotopskyddsområden är viktiga verktyg för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. I Västerviks kommun fanns år 2018, 36 naturreservat och 76 områden avsatta som biotopskyddsområden. Ett av naturreservaten är kommunalt; Gränsö. 29 områden har Natura 2000- skydd.

Under 2018 tillkom ett nytt skogligt biotopskydd, på 4,5 ha, i Fageldal. Totala andelen naturskyddad areal uppgår till 3,2 % av kommunens totala yta. Den skyddade arealen har ökat med ca 30 % sedan 1990-talet.

Naturreservat och biotopskyddade arealer i Västerviks kommun uppdelat i land- och vattenareal. (Källa: Natruvårdsverket)

I Västerviks kommun finns 36 naturreservat och 76 skogliga biotopskyddsområden

Stadsäng på tillväxt

*Stadsängar anläggs
inne i Västervik för
att öka den biolo-
giska mångfalden*

Stadsängar i Västervik

Även inne i Västerviks stad är tillgången på grönområden och blåa stråk god. Alla Västerviksbor har idag ett grönområde som är större än 0,1 ha inom ett avstånd på 300 meter från bostaden. De flesta (96 %) når ett grönområde som är större än 0,3 ha eller har en tillgänglig strandlinje inom 200 meter från bostaden. Men Västervik är en stad som snabbt växer i utbredning och pågående exploateringsplaner riskerar att minska grönyrtorna i stadens omgivning.

För att kunna skydda värdefulla naturområden för framtiden har kommunen tillsammans med Naturskyddsföreningen i Tjust under flera år drivit naturvårdsprojekt för att kartlägga höga naturvärden; exempelvis dagfjärilar, naturvärden i skärgården samt ekmiljöer. Kommunen arbetar också aktivt med naturvärdesinventeringar i samband med exploateringsfrågor. Under 2016-2018 pågår ett projekt under där skötseln av kommunala gräsmarker i Västervik och Gamleby står i fokus. Projektet ska leda till att fler områden blir fungerande ur ett ekologiskt perspektiv samtidigt som det också ska ge boende ett vackrare närområde.

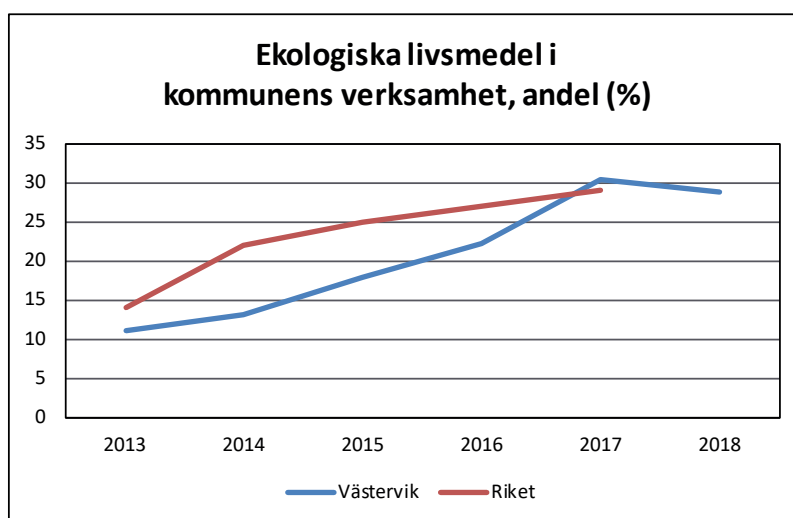
Utsläppen av försurande ämnen har minskat kraftigt i Europa de senaste decennierna. Både svavelnedfallet och kvävenedfallet i Västerviks kommun ligger betydligt under den kritiska belastningsgränsen (d.v.s. det som naturen långsiktigt tål utan att skadas).

Ekosystemtjänster

Med ekosystemtjänster menas de tjänster som naturens ekosystem ger till människan, och de utgör en bas för vår välfärd. Genom dessa tjänster får vi till exempel livsmedel och vattenförsörjning. De lägger även en grund till jordens bördighet och bidrar till ren luft. Det handlar om vanliga produkter som spannmål, kaffebönor och träråvara samt tjänster som att rena vatten, reglera klimat och pollinera växter. Biologisk mångfald är en förutsättning för ekosystemens förmåga att ge nytta i form av ekosystemtjänster.

Ekologiska varor för biologisk mångfald

Efterfrågan på ekologisk producerade varor ökar och fler konsumenter handlar KRAV-märkta livsmedel. Västerviks kommuns inköp av ekologiska livsmedel var 28,7 % under 2018. En liten minskning jämfört med 2017.

Ekologisk livsmedel i kommunens verksamhet Kostnad i kronor för inköpta ekologiska livsmedel dividerat med kostnad i kronor för total mängd inköpta livsmedel Källa: Kolada/Ekomatcentrum.

Fredliga och inkluderande samhällen

Medborgarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling handlar om förtroende för det demokratiska systemet. Det handlar om trygghet och tillit till kommunen som myndighet.

Kommunfullmäktige antog i slutet av 2017 ett antal principer för medborgardialog som hela kommunen ska arbeta efter. Demokratiberedningen möter ungdomar genom skolbesök och har tagit fram en ny form för ungdomsdebatten i fullmäktige, som har utvärderats och utvecklats utifrån det. Kommunfullmäktiges demokratiberedning har i uppgift att utveckla och fördjupa medborgardialogen.

I april lanserades e-förslagen som nu helt har ersatt medborgarförslagen. E-förslag är ett sätt att utveckla medborgardialogen. Syftet med e-förslag är att stärka demokratin, öka delaktigheten och ge medborgare en större möjlighet att engagera sig. Det ökar också möjligheten för kommunens politiker att få veta vilka frågor som är viktiga för medborgarna. Som ett led i att stödja föreningslivet har den första föreningsgalan hållits i Västervik, och den mottogs mycket väl. Föreningsgalan kommer att genomföras vartannat år

Samhällsbyggnadsenheten har de senaste åren utvecklat formerna för olika typer av medborgardialoger och arbetssättet tillämpas i allt fler sammanhang. Ett landsbygdsråd har bildats och träffats några gånger under 2018. Rådet har deltagare från politiken och bygderna. Rådet blir en arena där kommunen regelbundet kan möta företrädare för landsbygden.

Föreningslotsen har tillsammans med Smålandsidrotten lett en föreningsutbildning för nyanlända i Västerviks kommun. Genom utbildningen ska deltagarna få kunskap om föreningslivets villkor och organisation. Målet är att de sedan ska engagera sig i föreningslivet som ledare, hjälpledare eller starta en egen förening.

Ökat valdeltagande

Valdeltagande vid valet 2018 ökade i jämförelse med förra valet 2014 till 84 % i kommunalvalet. Det valdistrikt med lägst valdeltagande i kommunalvalet i Västervik hade 74,2%.

Sårbarhet

Risk- och sårbarhetsanalysen för Västerviks kommun ger en samlad bild av kommunens förmåga att bedriva samhällsviktig verksamhet och hantering av risker som kan leda till extraordinär händelser.

De största riskerna bedöms vara:

- Väderrelaterad krishändelse
- Elbortfall
- Brist på dricksvatten
- Kommunikationsbortfall
- Våld i offentlig miljö, t.ex. skolskjutning
- Större oljeutsläpp till havs som når kusten

*Ökat valdeltagande
vid valet 2018
till 84 %*

Brottstvecklingen i Sverige

Upplevelsen av trygghet är betydelsefullt för en hållbar utveckling. Under 2018 anmäldes i Sverige drygt 1 540 000 brott. Det är en ökning med nästan +2% i jämförelse med antal anmälda brott 2017. Utvecklingen av samtliga anmälda brott har ökat kontinuerligt sedan 1975. Den kategori anmälda brott som ökade mest i antal (+25 %) under 2018 var bedrägeribrott, främst datorbedrägeri och utpressning. Under 2018 anmäldes cirka 289 000 brott mot person, vilket är en ökning med 1 % jämfört med 2017. Den kategori anmälda brott som minskade mest (-9 %) under 2018 var stöld och tillgreppsbrott som fickstölder och inbrott i bostad och fritidshus. Under 2018 anmäldes 82 600 misshandelsbrott, vilket är en minskning med 1 %. Antalet misshandelsbrott mot kvinnor ökade med 3 % till 28 400 anmälda brott, av dessa var det vanligast (80%) att brottet begicks av en bekant person. Misshandelsbrott mot män minskade med 6 %. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0-17 år ökade med 1 %, jämfört med 2017.

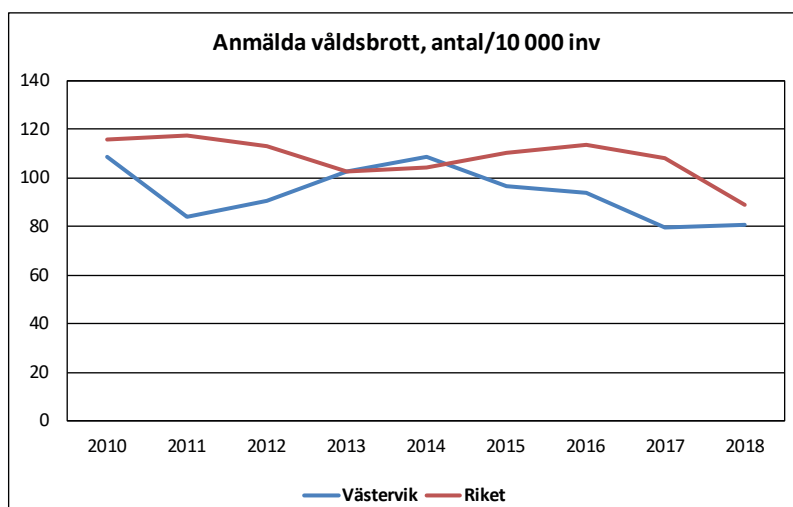
Västervik har lägre brottsstatistik än i riket

Studerar man antalet anmälda brott i Västerviks kommun kan man konstatera att de ligger något högre jämfört med 2017. Västerviks kommun ligger dock mycket bra till i en jämförelse med både länet och riket med 769 anmälda brott per 10 000 invånare. Andelen anmälda våldsbrott per invånare har ökat marginellt från 79 anmälda brott 2017 till 85 anmälda våldsbrott 2018 och även här ligger Västerviks kommun lägre än riket i genomsnitt.

Trygghet

Polisens trygghetsundersökning visar en minskad problembild under 2018 i jämförelse med 2017. Den visar att de flesta av Västerviks kommuninvånare känner sig trygga och inte är särskilt oroliga för att drabbas av brott. Det man i första hand tar upp som problem är trafikfrågor och där upplever man att bilarna kör för fort. Kvinnor och ungdomar upp till 29 år är mer otrygga än medelålders- och äldre personer när det gäller att vara ute ensam sent på kvällen. I praktiken är det också så att unga personer är mest utsatta för våldsbrott, hot och sexualbrott, jämfört med medelålders- och äldre personer. Särskilt utsatta för våld är unga män. Otryggast är de som bor i hyresrätter och tryggast är de som bor i hus.

De flesta av kommuninvånarna känner sig trygga

Anmälda våldsbrott jämfört med riket. Källa: Kolada/BRÅ&SCB

Genomförande och globalt partnerskap

Målet handlar om genomförande och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Västerviks kommun är en del av en allt mer globaliserad värld.

Internationella investeringar och samordnad politik behövs för att säkerställa nyskapande teknisk utveckling, rättvis handel, tillförlitlig uppföljning och stöd vid humanitära kriser. Utbyte av kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser är samtliga viktiga komponenter för att målen ska nås.

Globalisering, urbanisering och digitalisering är globala trender som medför ökad rörlighet av människor, varor, tjänster och kapital. Detta betyder också att utbytet av idéer, kunskap och trender går snabbare och får större spridning än någonsin tidigare. Dessa megatrender påverkar hela världen, och är högst relevanta också för oss i Västerviks kommun. Miljö- och klimatfrågor samt den sociala sammanhållningen är andra storskaliga aspekter som med all säkerhet kommer att ha stor påverkan på utvecklingen under de kommande åren.

Kalmar län har många internationellt konkurrenskraftiga profilområden inom bland annat energi-, vatten- och miljöteknik, besöksnäring, gröna näringar samt delar av tillverkningsindustrin. Den Regionala Utvecklingsstrategin för Kalmar län 2030 (RUS) från 2018 beskriver de övergripande perspektiven som påverkar länets utveckling vid sidan av hållbarhetsdimensionerna. Dessa är kompetensförsörjning av arbetsmarknaden, hur den digitala omställningen kan användas som en utvecklingsresurs; samt vikten av internationellt samarbete för vidare utveckling.

Samverkan runt Östersjön är ett sätt att utveckla ett globalt partnerskap. Västervik har de senaste åren samarbetat med flera kommuner för en bättre miljö i den gemensamma Östersjön, bland annat genom Race for the Baltic och projekt BALTic Sea City Accelerator, där Västervik var en av 7 pilotkommuner runt Östersjön.

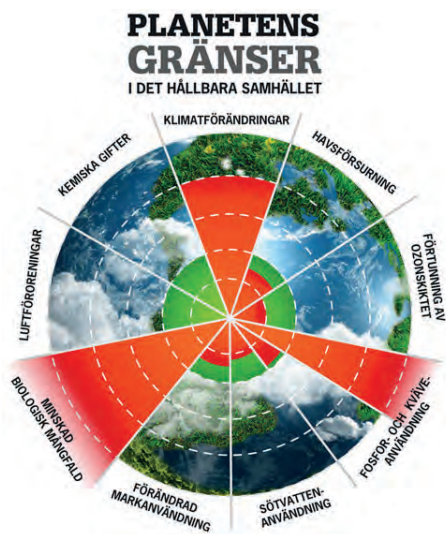
Under 2018 har utbyte i vattenfrågor skett med Kaliningrad och den ryska kommunen Gurjevsk genom Sidas Internationella Centrum för Lokal Demokrati (ICLD) inom projekt "Waternets". Under 2018 startade IntraReg-projektet "WaterDrive" som har som övergripande mål att stärka det lokala åtgärdsarbetet för att minska övergödningen i jordbruksintensiva områden i Östersjöregionen samt att bidra till utformningen av kostnadseffektivare åtgärdsprogram och styrmedel i ett förändrat klimat.

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Tjänstepersoner från Gurjevsk kommun på besök i Västervik igenom projekt "Waternets"

Genom "Waternets" och "WaterDrive" samverkar kommunen för en bättre miljö i Östersjön

Hur går vi vidare mot ett hållbart samhälle?

En hållbar samhällsutveckling med livskvalitet varje dag innebär att våra gemensamma resurser måste förvaltas på ett sätt som är långsiktigt effektivt och så robust att inte bara vi som lever här och nu, utan också kommande generationer och människor i andra delar av världen kan få en hög livskvalitet och en god miljö.

Strategiska beslut mot hållbarhet

Hållbar utveckling innebär även att ta strategiska beslut som steg för steg leder mot en ökad hållbarhet. Kommunkoncernen har därför en viktig roll som föregångare i arbetet. Gemensamma målbilder som bygger på de fyra hållbarhetsprinciperna utgör ramverket. Att genomföra hållbarhetskonsekvensanalyser i beslutsprocesserna få till en mer cirkulär ekonomi och lokalt arbeta in Agenda 2030-målen och kommunens vision i de dagliga verksamheterna är viktiga verktyg. Indikatorerna som redovisas i Hållbarhetsboksutslutet för 2018 ger en bild av vad som går åt rätt håll och var vi måste öka på takten.

Läget är en utmaning och en möjlighet

Västerviks är till följd av den begränsade integreringen i en större region en mellanlägeskommun, i mångt och mycket en egen arbetsmarknad. Medan många andra kommuner kan dra nytta av närliggande större städer och storstäder är Västervik mer av sin egen lyckas smed. Detta ställer höga krav på näringslivets och arbetslivets utveckling i kommunen. Kommunen är attraktiv i sig, med attraktiva boendemiljöer och förutsättningar för en stark besöksnäring, men som har en stor utmaning i och med positionen i arbetsmarknadsnätverket. Det innebär att kommunen behöver göra allt för att integreras i ett större sammanhang på lång sikt, samtidigt som man behöver verka för en större och starkare egen arbetsmarknad på kort sikt.

Helhetsperspektiv och komplexitet

Det handlar ofta om komplexa förhållanden där det gäller att ha ett helhetsperspektiv. Klimatförändringarna leder bland annat till översvämningar, torka och förändrade odlingsförhållanden. Den torra och varma sommaren 2018 visar på sårbarheten i den inhemska livsmedelsförsörjningen. Låga grundvattnivåer och extremt lite nederbörd. Ojämlighet kan skapa instabila samhällen med ökat våld. Försämrad folkhälsa leder till ökade vårdkostnader och kortare livslängd. Listan kan göras mycket längre och slutsatsen är därför enkel att dra: Omställning lönar sig. Konsten är att hitta smarta lösningar genom ett tvärsektorielt angreppssätt att inte fortsätta enligt traditionella stuprörmodeller.

Låt visionen bli verklighet

Hållbar utveckling är livskvalitet - för alla - nu och i framtiden. För att främja välmående, kultur, människa, miljö och ekonomi behöver vi utgå från det som är verkligt för alla. Och att vi bara har en planet att dela på.

Hållbar utveckling innebär att ta strategiska beslut som steg för steg leder mot ökad hållbarhet

Hållbar utveckling nås genom samstämmighet: Eight Building Blocks of Policy Coherence for Sustainable Development; Policy Coherence for Sustainable Development – Towards Sustainable and Resilient Societies (OECD 2018)

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar
		2018	2017	2016	2015	2014				
	Barn i familjer med ekonomiskt bistånd	Andel (%) av alla barn i kommunen.	8,3% (2017)	8,1% (2016)	9,0% (2015)	9,2% (2014)	8,4% (2013)		9,0 % (2017)	Antal barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd av det totala antal barn. /Kolada
	Etisk märkning	Inköp av etiskt märkta produkter i % av alla inköp	3,7%	4,7%	4,6%	4,3%	3,7%			
	Åkermark med ekologisk odling (GN)	Andel ekologiskt odlad åkermark i av all åkermark (omställd)	17 % (2017)	18 % (2016)	17 % (2015)	15 % (2014)	17% (2013)		SEKOM medel 15% (2017)	Betydlig ökning från 5 % för 10 år sedan. Det nationella målet till 2030 är 30 % (Jordbruksverket). Dock en ökning av mark under omställning 2016
	Självskattad hälsa	Andel (%) som bedömer sitt hälsotillstånd bra	70% (2018)	67% (2015)		67% (2014)	68% (2013)		70,0%	I nivå med riket för övrigt
	Fritidsaktiviteter för ungdomar	Andel av gymnasieelever i åk 2 som anser att det finns mycket att göra på fritiden (%)	56,3% (2018)			55% (2015)	57% (2012)			LUPP
	Ohälsotal män och kvinnor	Antal sjukdagar per person och år (16-64 år)	Totalt: 31,6 Män: 26,0 Kvinnor: 37,4	Totalt: 32,8 Män: 27,2 Kvinnor: 38,7	Totalt: 33,9 Män: 28,5 Kvinnor:39,6	Totalt: 33,4 Män: 27,8 Kvinnor:39,1	Totalt: 31,9 Män: 26,4 Kvinnor:37,7			
	Andel elever i åk, 9 behöriga till nationellt gymnasieprogram	Andel (%) av alla elever i åk. 9	77,8 % (83,5 % exkl nyinvandrade och okänd bakgrund)	71,7 % (82,7 % exkl nyinvandrade och okänd bakgrund)	73,8 % (83,1 % exkl okänd bakgrund)	84,5%	86,1%			Mål i kommunen är att andelen elever som har slutbetyg i åk 9 ska öka. Okänd bakgrund innebär elever där man saknar personnummer exempelvis att eleven inte blivit folkböförd ännu.
	Genomsnittliga meritvärdet för slutbetyget i åk 9 baserat på 17 ämnen	Genomsnittligt betygsvärde (SIRIS) (kommunal huvudman)	217,4. (225,8 ex nyinvandrade och okänd bakgrund)	206,4 (226,7 ex nyinvandrade och okänd bakgrund)	218,9 (228,2 exkl okänd bakgrund)	231,8	226,7 (17)			
	Representation i politiken	Andel män/kvinnor i kommunfullmäktige %	Män 56% Kvinnor 44%	Män 52,6% Kvinnor 47,4%	Män 52,6% Kvinnor 47,4%	Män 52,6% Kvinnor 47,4%	Män 52,6% Kvinnor 47,4%			

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar
		2018	2017	2016	2015	2014				
 5 JÄMSTÄLLDHEIT	Föräldrapenningdagar aom tas unt av pappan	Andel %	29,6	27,4	28,3	24,7	23,7		29,3%	
 6 RENT VATTEN OCH SAMITET	Andelen av kommunens sjöar, vattendrag och kustvatten som uppnår God Ekologisk Status	Andel (%) av statusklassade sjöar och vattendrag	Sjöar 40 %, Vattendrag 6% (2015)	Sjöar 40 %, Vattendrag 6% (2015)	Sjöar 40 %, Vattendrag 6% (2015)	Sjöar 40 %, Vattendrag 6% (2015)			Sjöar 35%, Vattendrag 14 % (2015)	
	Årsmedelhalter av tungmetaller i kommunalt avloppsslam (GN)	mg/kg TS	Bly: 16,1 mg/kg Kadmium: 0,69 mg/kg Kvicksilver: 0,41 mg/kg	Bly: 17,0 mg/kg Kadmium: 0,71 mg/kg Kvicksilver: 0,37 mg/kg	Bly: 17,4 mg/kg Kadmium: 0,71 mg/kg Kvicksilver: 0,45 mg/kg	Bly: 20,0 mg/kg Kadmium: 0,77 mg/kg Kvicksilver: 0,51 mg/kg	Bly: 12,0 mg/kg Kadmium: 0,80 mg/kg Kvicksilver: 0,40 mg/kg		Bly: 17,0 mg/kg Kadmium: 0,86 mg/kg Kvicksilver: 0,42 mg/kg	Gränsvärden klaras med god marginal. SEKOM medel 2017
 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	Energianvändning i inom kommunens bostäder och lokaler (GN)	kWh/m2	130 (VBAB) respektive 142 (TFAB) kWh/m2	133 (VBAB) respektive 146 (TFAB) kWh/m2	134 (VBAB) respektive 150 (TFAB) kWh/m2	139 (VBAB) respektive 153 (TFAB) kWh/m2	146 (VBAB) respektive 154 (TFAB) kWh/m2		136 kWh/m2 (2016)	Målet 5 % minskning av energianvändningen har uppnåtts både för VBAB och TFAB
	Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler (ej bostäder)	Procent av den totala energi-användningen	95%	95%	92%	83%	61%		94 % SEKOM (2017)	Trendbrott 2015 , beroende på kommunens ändrade elavtal med 100 % fossilfri el under andra halvan av 2015. Fossila delen avser spetsolja samt fossildel av avfallsförbränning.
	Energianvändning för kommunkoncernens transporter med bil (GN)	kWh/års-medarbetare	1123	1095	1170	1033	1093		784 kWh SEKOM (2017)	Minskning 2017
 8 ANSVARIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	Arbetslöshet hela befolkningen 16-64 år	Andel (%)	8,3%	8,9%	8,9%	9,4%	9,8%		7,0%	Kommunens mål minskad arbetslöshet i nivå med riket .Den registrerade arbetslösheten (andel av den registrerade arbetskraften) vid arbetsförmedlingen i Västervik
	Ungdomsarbetslöshet 18-24 år	Andel (%)	11,0%	13,5%	13,4%	17,7%	19,6%		8,7%	
	Förvärvsfrekvens	Andel (%) av befolkningen 20-64 år som förvärvsarbetar	79,1% (2017)	78,6% (2016)	78,6% (2015)	78,2 % (2014)	77,1 % (2013)		79,1%	Samma nivå som i riket; liten skillnad mellan män och kvinnor

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar
		2018	2017	2016	2015	2014				
	Hållbar och resultatriktad verksamhet och ekonomi.	Resultat % av skatteintäkter, kommunal utjämning	0,6%	3,6%	3,8%	2,7%	2,0%			Resultatet för 2019 ska uppgå till minst 1,6 % av skatteintäkter och kommunal utjämning.
	Nettotillväxt	Tillkomna företag minus upphörda	-9	7	-34	31	57			151 nystartade företag. Nystartade och inflyttade företag 212 stycken. Upphörda och utflyttade företag 221 stycken. Nettominskning -9 (0.3 %)
	Företagsklimat	Svenskt Näringslivs ranking	263	171	178	157	169			Rankningen innehåller totalt 18 faktorer som viktas olika tungt. Målet är att öka i ranking jämfört med förra året
	Utbyggnad av bredband/fiber	Andel hushåll med anslutningsmöjligheter till fiber	87%	79%	56%	46%	43%			82,20% Fiberanslutningsmöjligheter ska finnas till 100 % i kommunen år 2020 Delmål för 2018 är 83 %.
	Antal resor med kollektivtrafiken	Antal påstigande i kollektiv-trafiken per invånare (KLT)	17,7	17,7	18,8	15,8	15,1			Fler resor totalt under 2018 men samtidigt fler kommuninvånare
	Pendling	Antal in- och utpendlare	Inpendlare: 1196 Utpendlare: 2177 (2017)	Inpendlare: 1260 Utpendlare: 2178 (2016)	Inpendlare: 1296 Utpendlare: 2044 (2015)	Inpendlare: 1328 Utpendlare: 1945 (2014)	Inpendlare: 1287 Utpendlare: 1909 (2013)			Under 2017 minskade inpendlingen jämfört med året innan och utpendlingen låg på nästan samma nivå (Negativt pendlingsnetto på 981 personer) Antal personer som både arbetar och bor i kommunen var 14 229
	Besöksnätter	Antal kommersiella besöksnätter i kommunen	382 239	423 043	384 989	373 248	357 867			Ca 65 miljoner Målet är att antalet besökare ska öka - minskningen var prel. 8,2 % under 2018
	Ginikoefficient	Index mellan 0-1; sammanräknad inkomst (SCB)	0,,355 (2017)	0,360 (2016)	0,363 (2015)	0,365 (2014)	0,367 (2013)			0 innebär att alla individer har exakt lika stora tillgångar (dvs total jämlikhet) medan 1 innebär total ojämlikhet.
	Flyttningsnetto	Antal inflyttade - antal utflyttade	+172	+201	+516	+156	+176			Målet är ett positivt flyttnetto. Antalet kommuninvånare ökade till 36 680

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar
		2018	2017	2016	2015	2014				
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	Demografisk försörjningskvot	Summan av 0-19 år och 65+/befolkning 20-64 år X100	95	93	91	89	88		76	
	Partikelhalt i tätortsluften PM10 - årsmedelvärde	µg/m ³	9,1 µg/m ³ (2017)	9,1 µg/m ³ (2017)		10,5 µg/m ³ (2015)	9,3 µg/m ³ (2013)			
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	Partikelhalt i tätortsluften PM2.5-årsmedelvärde	µg/m ³	4,6 µg/m ³ (2017)	4,6 µg/m ³ (2017)			5,8 µg/m ³ (2011)			
 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	Hushållsavfall från kommuninvånarna, totalt inkl producentansvar (GN)	kg/inv	543 kg	546 kg	554 kg	556 kg	576 kg			519 kg SEKOM (2017)
	Andel hushåll i villa och flerfamiljshus som källsorterar (matavfall och förpackningar)	%	Villor: 89 % (67 % FNI 36 % matavfall) Flerfamiljshus: 45 % FNI (19 % matavfall)	Villor: 90 % (66 % FNI 36 % matavfall) Flerfamiljshus: 55 % FNI (11 % matavfall)	Villor: 88 % (69 % FNI 38 % matavfall) Flerfamiljshus: 40 % FNI, (7 % matavfall)	Villor: 89 % (43%matavfall) Flerfamiljshus: 40 % (9% matavfall)	Villor: 88 % (39% matavfall) Flerfamiljshus: 37 % (7% matavfall)			
	Utsorterat avfall enligt producentansvar	kg/inv	tid, 34,4 kg, papper 17,9 kg metall 3 kg, plast 10,5 kg, glas 21,9 kg (2017)	tid, 34,4 kg, papper 17,9 kg metall 3 kg, plast 10,5 kg, glas 21,9 kg	tid, 36,2 kg, papper 18,4 kg metall 3,5 kg, plast 11,4 kg, glas 21,9 kg	tid, 39,6 kg, papper 18,7 kg metall 3,6 kg, plast 11,5 kg, glas 22,2 kg	tid, 38,5 kg, papper 17,6 kg metall 4,3 kg, plast 11 kg, glas 14,8 kg			
 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN	Utsläpp av växthusgaser i Västerviks kommun (GN)	1000 ton växthusgaser per sektor och år	212,3 (2016)	211,7 (2015)	223,6 (2014)	215,6 (2013)	218,2 (2012)			52 900 (2016)
	Utsläpp av koldioxid från fossila bränslen (energi och transportsektorn) i kommunen/invånare	ton CO ₂ /inv	3,5 ton (2016)	3,5 ton (2015)	3,7 ton (2014)	3,5 ton (2013)	3,6 ton (2012)			4,2 ton (2015)

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar	
		2018	2017	2016	2015	2014					
 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN	Utsläpp av fossil CO2 i kommunen från tjänsteresor med bil (GN)	ton CO ₂ /års-medarbetare	0,18	0,19	0,22	0,20	0,22			0,16 ton SEKOM (2017)	Målet är att minska med 5 % till 2018 från 2017
	Andel av fordonsenhetens bilar som drivs med fossilbränslefria drivmedel	Procent av totala antalet bilar som är el eller biogasbilar	38%	37%	32%	27%	25%				Långt kvar till målet som är 80 % till 2020.
 14 HAV OCH MARINA RESURSER	Säsongsmässig syrgasbrist i djuphålan under augusti månad 60 m Gamlebyviken	Syrgashalt ml/l	3,5	2,9	2,5	2,5	3,3				Syrgashalten i Gamlebyvikens djuphåla överstiger 2,0 ml/l i augusti månad. Under resten av året är det 1,7-5,3 ml/l - minskningen är säsongmässig. Halten skall vara > 3,5 ml/l
	Andelen av kommunens kustvatten som uppnår God Ekologisk Status	Andel (%) av statusklassade kustvatten	0%	0%	0%	0%	0%				
	Minskad utsläpp av kväve och fosfor till kommunens kustvatten	ton kväve och fosfor per år	Minskning 2,5 ton kväve 0,4 ton fosfor	Minskning 4,6 ton kväve 0,5 ton fosfor							
 15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	Nedfall av svavel - kronropp	kg/ha och år (hydrologiskt år) i Risebo	0,8 kg (2016/2017)	0,4 kg (2015/16)	1,4 kg (2014/15)	1,1 kg (2013/14)	1,1 kg (2012/13)				
	Nedfall av kväve-kronropp	kg/ha och år (hydrologiskt år) Risebo	1,3 kg (2016/2017)	1,0 kg (2015/16)	2,1 kg (2014/15)	1,6 kg (2013/14)	1,4 kg (2012/13)				
	Inköp av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen (GN)	Andel (%) av alla livsmedelsinköp	28,4%	30,4%	22,2%	17,9%	13,1%			SEKOM medel 33 % (2016)	Uppdaterade siffror för 2014-2017. Mål för 2018 är 25%
	Andel skyddad natur genom naturreservat och biotopskydd (GN)	Andel skyddad natur genom naturreservat och biotopskydd i (%) av den totala arealen	Andel naturskyddad areal 3,2 % (2,2 % av landarealen, 4 % av marin miljö)	Andel naturskyddad areal 3,2 % (2,2 % av landarealen, 4 % av marin miljö)	Andel naturskyddad areal 3,2 % (2,2 % av landarealen, 4 % av marin miljö)	Andel naturskyddad areal 3,2 % (2,2 % av landarealen, 4 % av marin miljö)	Andel naturskyddad areal 3,1 % (2,2 % av landarealen, 4 % av marin miljö)			SEKOM medel 6,1 % (2017)	Nationella skyddsmål till år 2020 är 20 % land- och sötvattensområden samt 10 % marin miljö. Under 2018 tillkom ett Biotopskyddsområde (Fagerdal) på totalt 4,5 ha landarealen/ sjöar samt andel syddad marin miljö

Indikator	Mått	Västervik					Trend	Mål	Riket 2018	Kommentar
		2018	2017	2016	2015	2014				
	Valdeltagande	Andel (%) av de röstberättigade i kommunval	84,4 % (2018)	83,8 % (2014)	83,8 % (2014)	83,8 % (2014)	82,2% (2010)		84,1%	Ökande trend sedan 1990-talet
	Anmälda brott	Antal anmälda brott per 10 000 invånare	769	918	891	816	830			Förbättring i jämförelse med de senaste åren. Betydlig lägre nivå än riket som helhet.
	Anmälda våldsbrott	Antal anmälda våldsbrott brott per 10 000 invånare	85	79	95	96	101		106	Ökning av våldsbrotten mellan 2017 och 2018 men lägre nivåer jämfört med 2014-2016, Betydlig lägre nivå än riket som helhet.

VÄSTERVIKS
KOMMUN